

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Personální
Oddělení Finanční a ekonomické informace

INFORMACE Odborné knihovny MF

Přehled dokumentovaných článků
z českých a zahraničních odborných časopisů

4/2010

Březen

Informace Odborné knihovny MF
Dokumentační a informační bulletin
Řada: **Přehled dokumentovaných článků z českých a zahraničních odborných časopisů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí, Odbor Personální
Oddělení Finanční a ekonomické
informace

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

M. Beránková, Mgr. J. Machonský,
A. Mazaná, Mgr. K. Paulusová,
Mgr. A. Sahánková, Mgr. M. Tichá,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN:

1803-6376

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257042259
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí, Odbor Personální
Odd. Finanční a ekonomické informace,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257042588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 29.3.2010
Vychází zpravidla ix měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)
http://www.mfcz.cz/cps/rde/xchg/mfcz/xsl/kniha_aktual.html (internet)

Do čísla přispěly:

M. Beránková, A. Mazaná,
Mgr. K. Paulusová, Mgr. M. Tichá,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

dostáváte do rukou další číslo našeho periodika, které Vám přináší aktuální informace z širokého spektra českých a zahraničních odborných časopisů.

V přehledu jsou zpracovány články za poslední období (měsíc únor). Vzhledem k různým opožděným dodávkám, darům a různé periodicitě se mohou v dokumentaci vyskytnout i starší čísla časopisů.

Informace s tímto přehledem vycházejí ix měsíčně a jsou pro Vás dostupné v tištěné podobě na sekretariátech odborů a v elektronické podobě včetně archivu na intranetových a internetových stránkách Odborné knihovny MF.

V tomto čísle jsou z **českých titulů** podchycena např. témata: imigrace pracovní síly do ČR ze zemí Visegrádské čtyřky, veřejné rozpočty pro rok 2010, organizace mobilního dohledu celních úřadů ČR, účetní reforma ČR a vznik účetnictví státu, nová struktura evropského dohledu nad finančními institucemi, novela zákona o cenách, mezinárodní financování ochrany klimatu z pohledu ČR a nařízení ES o přeshraničních platbách. Články o vlivu u vybraných typů veřejných výdajů na hospodářský růst a o měření daňové zátěže pomocí daňové kvóty jsou v anglickém jazyce.

Ze zahraničních zdrojů upozorňujeme např. na články z německy psaného tisku týkající se Německa, a to plánovaná reforma DPH, dopady změn daně dědické a darovací, nejdůležitější opatření na podporu rodin, daňové úniky a cenové pohyby.

Z anglicky psaného tisku doporučujeme stati o snižování podnikového zadlužení ve Francii, o francouzském pohledu na německý pracovní trh, zdravotním pojištění v zemích OECD, o společném základu korporační daně v zemích EU, energetické politice v EU a trendech v evropském bankovníctví. Na změny v Mezinárodním měnovém fondu jsou zaměřeny příspěvky ve slovenštině.

V další části Informací Vám nabízíme **překlady** z německého tisku Co se Řekové mohou naučit od Východoevropanů? (pozitivní hodnocení zadluženosti zemí SVE) a Návrat 60 miliard černých peněz ze Švýcarska (efekt italské daňové amnestie). Z britského tisku pak překlad Inflation jako řešení.

Přejeme Vám, abyste v našich Informacích našli to, co potřebujete.

Mgr. A. Sahánková
VO 303

AKTUALITY

Monitoringy

Na stránkách Odborné knihovny MF je pro Vás připraven další speciální monitoring, tentokrát na téma „Implementace Lisabonské smlouvy“. Naleznete jej v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

Nové elektronické periodikum na webových stránkách Odborné knihovny MF:

Český finanční a účetní časopis

Periodikum přináší odborné články z finanční a účetní teorie, publikuje výsledky výzkumu a vývoje z oblasti auditingu, bankovníctví, daní a veřejných financí, financí podniku, finančního účetnictví, manažerského účetnictví, měnové teorie a politiky, oceňování podniku a pojišťovnictví. Příspěvky v pdf formátu jsou dostupné na internetových stránkách <http://cfuc.vse.cz>

Vyd.: Vysoká škola ekonomická v Praze 2006 -
Periodicita: 4x ročně

OBSAH

Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	5
Daně.....	5
Finance. Bankovníctví. Měnový systém.....	12
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	21
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace.....	25
Obchod. Cla. Mezinárodní finance.....	25
Podnik a podnikání.....	27
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	28
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé.....	30
Právo.....	31
Statistika. Demografie. Sociologie.....	32
Účetnictví.....	33
Veřejná správa.....	34
Veřejné finance. Rozpočet.....	34
Zdravotnictví.....	37
Zemědělství.....	38
Životní prostředí.....	38
Ostatní.....	39
Zkrácené překlady odborných článků.....	40

Daně

Tomas Ciran and Zuzana Blazejova

2010 changes to Slovak tax legislation

Změny ve slovenské daňové legislativě v r. 2010

European taxation, Vol. 50, (2010) No. 1, p. 51-52

22. října 2009 schválil slovenský parlament novelu zákona o dani z příjmu, kterou se provádějí významné změny i v jiných daňových zákonech. V tomto příspěvku se podává přehled hlavních změn v zákoně o dani z příjmu a v zákoně o správě daní, jež obecně vstupují v platnost od 1. ledna 2010. - Pozn.

Christian Ramthun, Martin Seiwert

Abwrackprämie für Dienstautos

Šrotovné pro služební vozy

WirtschaftsWoche, Jg. 2010, Nr. 1-2, S. 8

K připravované změně v daňovém režimu resp. daňové úlevě pro luxusní služební vozy v Německu, jejichž kupci na rozdíl od automobilů většinou (nižší) střední třídy neprofitovali v roce 2009 z výhody šrotovného. Diskutuje se především o otázce dosavadního "zarputilého" zohledňování (většinou čistě fiktivní) katalogové ceny finančním úřadem, kterou by měla nahradit skutečně zaplacená/pořizovací (a obvykle nižší) cena. Výrobci luxusních služebních vozů věří, že takto zavedené férové zdanění bude v tomto segmentu výrazně stimulovat poptávku, zvláště když rabatové souboje snížily kupní ceny oproti katalogovým o 20-25 procent.

Rui Camacho Palma

An overview of the protection of taxpayer rights in Portugal

Přehled o ochraně práv daňového poplatníka v Portugalsku

European taxation, Vol. 50, (2010) No. 1, p. 3-12

V článku se popisují ústavní a jiné záruky ve vztahu k právům daňového poplatníka v Portugalsku a porovnávají se s ochranou vyplývající z mezinárodního práva. V této souvislosti se rozebírá širě a efektivnost ochrany daňového poplatníka v Portugalsku a možnost dalších ochranných nástrojů, jako je daňová charta nebo daňový ombudsman. - Pozn.

Martin Robisch, Christian Merkel

Begriff des im Ausland ansässigen Unternehmers gem. § 13b Abs. 4 UStG

Pojem "podnikatel se sídlem v zahraničí" podle § 13 odst. 4 zákona o dani z obratu

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 59, (2010) Nr. 2, S. 50-53

Při dodání díla a zvláštních služeb zahraničního podnikatele tuzemskému podnikateli přechází daňový dluh podle § 13b zákona o dani z obratu na příjemce služeb. Předpokladem pro přechod dluhu je v tomto případě sídlo poskytovatele v zahraničí. Příspěvek zkoumá otázku, ve kterých případech je brán podnikatel jako zahraniční a za jakých okolností toto označení ztrácí. - Pozn.

Norbert Schneider, Georg Roderburg

Beratungsrelevante Änderungen durch das Wachstumsbeschleunigungsgesetz

Relevantní změny pro poradenství podle zákona o urychlení hospodářského růstu

Finanz-Rundschau, Jg. 92, (2010) Nr. 2, S. 58-67

Německá vládní koalice CDU, CSU a FDP přijala opatření proti důsledkům hospodářské krize a začlenila do své koaliční smlouvy nový daňový program. Díky schválení zákona o urychlení hospodářského růstu (18.12.2009) byl tento program částečně uskutečněn. Následně byly představeny hlavní novinky a zveřejněny první odkazy na poradenskou praxi. - Pozn.

Monika Jachmann

Berücksichtigung von Kindern im Focus der Gesetzgebung

Zohlednění dětí v rámci zákonodárství

Finanz-Rundschau, Jg. 92, (2010) Nr. 3, S. 123-127

Předmětem tzv. zdanění rodin jsou manželé a rodiny jako společenství rodičů a dětí, které řeší zákon navzájem i odděleně v rámci zvláštní ochrany státem. Zároveň se v zákonu o dani z příjmů odlišuje zdanění manželů a bere se ohled na děti. Právě daňové zohlednění dětí se stává předmětem daňové reformy. - Pozn.

Andreas Oestreicher, Timo Reister and Christoph Spengel

Common Corporate Tax Base and effective tax burdens in the EU Member States

Společný základ korporační daně a efektivní daňové břemeno v členských zemích EU

World tax journal [WTJ], Vol. 1, (2009) No. 1, p. 46-66

V příspěvku se hodnotí dopad společného základu korporační daně (CCTB), prosazovaného Evropskou komisí, na efektivní daňové břemeno podniků ve všech 27 členských státech EU. Výsledky by měly pomoci vyhodnotit ekonomické důsledky zavedení harmonizovaného souboru pravidel daňového účetnictví pro podniky se sídlem v EU. - Pozn.

Eva Sedláková

Další dvě novely zákona o daních z příjmů

Účetnictví, Sv. 2010, č. 1, s. 2-3

V úvodu stručně shrnutí novel zákona o daních z příjmů v roce 2009 (od třetí do deváté novely). Podrobněji pak k dalším dvěma novelám - zákonům č. 326 a č. 362/2009 Sb.

Danuše Nerudová

Daňový systém Japonska. 1.

Daně a právo v praxi, Sv. 15, (2010) č. 1, s. 33-36

Stručně k současnému daňovému systému Japonska, dále pak podrobněji k problematice zdaňování právnických osob (daň z příjmů korporací, daň z podnikání, speciální místní daň z příjmů korporací).

BMF

Das Wachstumsbeschleunigungsgesetz : gezielte Entlastungen für Familien und den Mittelstand

Zákon k urychlení hospodářského růstu : adresné úlevy pro rodiny a malé a střední podniky

Monatsbericht des BMF, Jg. 2010, Nr. 1, S. 56-58

Přehled nejdůležitějších opatření na podporu rodin a MSP v Německu, která vyplývají ze zákona k urychlení hospodářského růstu. Úlevy mají zmírnit důsledky finanční krize a vytvořit významné podněty pro růst a zaměstnanost v Německu. Zvýšení přídavků na děti, úlevy na dani dědické a darovací, zmírnění zátěže z titulu úrokové hranice, úlevy pro živnostníky (zohlednění nájmu, pronájmů, podpora podnikové posloupnosti atd.).

Stephen A. Hecht, Steffen Lampert

Die einkommensteuerrechtliche Behandlung der Überlassung von Software. (Teil II)

Daň z příjmu při převzetí softwaru. Část II

Finanz-Rundschau, Jg. 92, (2010) Nr. 2, S. 68-72

Daň z příjmu při převzetí počítačových programů se řeší obzvláště v mezinárodním kontextu s ohledem na realizovaný druh příjmu, možnou srážkovou daň a mezistátní rozdělení daňového nároku podle smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Příspěvek ve své druhé části informuje o převodu softwaru v mezinárodním měřítku s ohledem na právo neomezeného přístupu k programovým datům i na nově vytvořená pravidla o srážce daně. - Pozn. -- První část příspěvku viz Finanz-Rundschau: Ertragsteuerrecht, Sv. 91, (2009) č. 24, s. 1127-1132.

Anina Reimann, Daniel Schönwitz

Die Schwarzgeldschieber

Převaděči černých peněz

WirtschaftsWoche, Jg. 2010, Nr. 5, S. 86-91

K problematice stěhování a ukrývání černých peněz Němců před daňovou správou (ale i v případě dědického sporu či rozvodu) prostřednictvím anonymních maskovaných firem, praktiky profesionálních pašeráků peněz, oblíbené daňové oázy, firmy offshore, FATF. Business Company, Sociedad Anonima.

Jana Ledvinková

DPH ve stavebnictví od roku 2010

Praktický poradce v daňových otázkách, Sv. 2010, č. 2, rubrika 3, s. 1-12

Změny sazeb daně, zúčtování záloh, sazba daně u služeb a při převodu nemovitosti, opravy sazby daně, nájem pozemků, staveb, bytů a nebytových prostor. Doplněno několika příklady.

Ronald Ronig

Einzelfragen zur Abgeltungsteuer : Anm. zum BMF-Schreiben vom 22.12.2009 - IV C 1 - S 2252/08/1004, DB 0343999

Jednotlivé otázky ke srážkové dani : pozn. k přípisu Spolkového ministerstva financí z 22.12.2009 - IV C 1 - S 2252/08/1004, DB 0343999

Der Betrieb, Jg. 63, (2010) Nr. 3, S. 128-137

Definitivní srážková daň byla v Německu zavedena od 1.1.2009 zákonem o reformě podnikových daní. Otázky z praxe, na něž finanční správa v průběhu let 2007-2009 odpovídala, jsou shrnuty v přípisu Spolkového ministerstva financí, příspěvek přibližuje nejdůležitější z nich. Uplatňování srážkové daně u příjmů z kapitálových výnosů (běžné výnosy, termínové obchody, prodej a proplacení kapitálových investic, zjišťování zisku, zúčtování ztrát u kapitálových příjmů), zúčtování ztrát ze soukromých obchodů, tarifní předpisy pro kapitálové příjmy. Kapitálové výnosy s daňovou srážkou. Vyměňování/zaplacení daně z kapitálových výnosů. - Pozn.

připravili Radka Mašková ... [et al.]

Firemní daně v roce 2010

Ekonom, Sv. 54, (2010) č. 3, příl. (8 s.)

Praktický návod, jak splnit všechny daňové povinnosti. Přehled změn týkajících se především daně z příjmů a daně z přidané hodnoty.

Joachim Lang

Gleichheitswidrigkeit und gleichheitsrechtliche Ausgestaltung der erbschaftsteuerlichen Verschonung

Nevyváženost a jednotná úprava úspory dědické daně

Finanz-Rundschau, Jg. 92, (2010) Nr. 2, S. 49-58

Úsporu dědické daně řeší zákon o dani dědické a zákon k urychlení hospodářského růstu. Autor se zabývá otázkou, zda jsou německé zákony schopny ujasnit pravidla pro daňové úlevy a vypracovává koncept jednotných a přitom nebyrokratických pravidel. - Pozn.

Thomas Sigmund

Großer Wurf bei der Mehrwertsteuer

Velký třesk v DPH

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 27 (9.2.2010), S. 16-17

K plánu obsáhlé reformy DPH v Německu, která by přispěla k systémovému zjednodušení této daně a následně mj. k eliminaci chybovosti i k redukci značného objemu daňových podvodů. Mezi navrhovanými úpravami figuruje např. požadavek odbourání různých zvláštností a odchylek v ne/vybírání DPH a také jednotné řešení problematiky DPH na úrovni EU (předchozí snahy na úrovni ministrů financí EU před třemi lety ztroskotaly). V tabulce přehled jednotlivých problémových okruhů z hlediska DPH vč. příkladu a možnosti řešení.

Aloys Prinz

Grundlagen der Familienbesteuerung unter Berücksichtigung finanzwissenschaftlicher Aspekte

Základy zdanění rodin s ohledem na aspekty finanční vědy

Finanz-Rundschau, Jg. 92, (2010) Nr. 3, S. 105-113

Autoři zjišťují, proč je zdanění rodin stále předmětem diskuzí. Důvodem může být na jedné straně volba zdanitelné jednotky a konflikt mezi horizontální a vertikální oprávněností na straně druhé. Formy společného života se mění a rozšiřují a na to musí daňové právo reagovat. Musí se volit mezi formou zdanění rodin a individuálním zdaněním. - Pozn. -- O tématu pojednává i příspěvek "Leitlinien einer familiengerechten Besteuerung" na s. 113-119 a "Familienbesteuerung in der steuerpolitischen Diskussion" na s. 119-123.

Axel Schrinner

Hamburg kassiert die meiste Erbschaftsteuer

Na dani dědické vybírá nejvíce Hamburk

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 16 (25.1.2010), S. 14

Příjmy z daně dědické v Německu (výběr celkem v letech 2000-2009, výběr na občana v jednotlivých spolkových zemích v roce 2009); pozice daně dědické mezi dalšími daněmi.

Ralph Korf, Diana-Catharina Kurtz

Handeln als Steuerpflichtiger

Zdanění podnikatelských činností daňového poplatníka

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 59, (2010) Nr. 3, S. 86-103

Podnikání v oblasti obchodu či služeb má na straně exportu rozhodující význam pro možnou daňovou povinnost, na straně importu je důležité místo dodávky a srážka DPH na vstupu. V Německu tuto otázku řeší finanční správa a soudy. V evropské právní úpravě DPH je povinnost naopak kontrolovat, zda někdo obchoduje jako daňový poplatník. - Pozn.

Ferdinand Knauß

Heiligt der Zweck die Mittel?

Světí účel prostředky?

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 26 (8.2.2010), S. 22

Vlády kupují kradené informace o utajených kontech daňových hříšníků, aby odhalily daňový únik a nastolily daňovou spravedlnost. Právní a filozofický pohled na získávání a využití těchto původně nelegálně pořízených údajů - v širším kontextu.

Wolfgang Schön

International tax coordination for a second-best world. Part I

Mezinárodní koordinace daní pro druhý nejlepší svět. Část I

World tax journal [WTJ], Vol. 1, (2009) No. 1, p. 67-114

Otázka mezinárodního zdanění podniků; zdanění podle sídla, zdanění u zdroje; vliv daňové soutěže; právní a ekonomická východiska; rámec pro "druhý nejlepší řešení" v mezinárodním daňovém světě. - Pozn.

Achmad Tohari and Anna Retnawati

Is there tax competition in ASEAN?

Existuje v zemích ASEAN daňová konkurence?

Bulletin for international taxation, Vol. 64, (2010) No. 1, p. 51-60

Jako regionální uskupení chce ASEAN zvýšit svou kolektivní konkurenceschopnost, aby přilákal zahraniční kapitál. Jednotlivé členské země však prezentují investiční pobídky i samy za sebe, takže dochází ke střetu zájmů. V posledních letech došlo k významnému poklesu zákonem stanovených i efektivních daňových sazeb, ale, jak se v článku dovozuje, daňová soutěž se v ASEAN ještě dostatečně neprojevuje. - Pozn.

Květa Kubátová

Issue of tax burden measuring using tax quota

Problematika měření daňové zátěže pomocí daňové kvóty

Acta VSFS, Vol. 3, (2009) No. 2, p. 106-115

Příspěvek zkoumá metodologie daňové kvóty a upozorňuje na faktory, které mohou způsobit nesrovnalost tohoto ukazatele daňového zatížení (podíl daní na HDP) mezi státy i v rámci jedné země v čase. Analyzuje příčiny nedokonalé srovnatelnosti daňových kvót a jejich kvantitativní dopady. Česká daňová kvóta I, II a III. - Příl.

Sven Afhüppe, Daniel Goffart, Peter Müller

Merkel: Die Steuern werden weiter Sinken

Merkelová: daně budou dále klesat

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 9 (14.1.2010), S. 1

Plán reformy daňové struktury v Německu, příslib zachování daňových úlev pro spolkové občany v roce 2011. K (paralelnímu) úspornému programu spolkového ministra financí. -- Blíže viz připojený rozhovor (na s. 2-3) s kancléřkou Merkelovou a také příspěvek viz HB, 21.1.2010, č. 14, s. 10-11.

Bert Losse

Merklich kurz

Znatelně (ale) nakrátko

WirtschaftsWoche, Jg. 2010, Nr. 1-2, S. 22-23

Od roku 2010 platí pro občany v Německu daňové úlevy - z vyšších příjmů se však budou těšit pouze krátce, protože od roku 2011 se zvýší sociální odvody. Přehled zákonných změn a úlev vč. názorných příkladů konkrétního dopadu na vzorové domácnosti (např. spotřební daně, komunální daně a poplatky).

Eva Sedláková

Nehmotný majetek z hlediska daně z příjmů. [1.]

Účetnictví, Sv. 2010, č. 1, s. 46-51

Příspěvek informuje o tom, jak nehmotný majetek správně zaevidovat, zaúčtovat, výdaje spojené s jeho pořízením uplatnit do daňových výdajů a odpisovat. V této části je na příkladech objasněna problematika nehmotného majetku zaevidovaného v letech 2001 a 2002, v roce 2003 a od roku 2004. Dále o majetku, který se nepovažuje za nehmotný majetek.

Anna Teklá

Novela zákona o dani z nemovitostí od 1.1.2010

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 18, (2010) č. 1, s. 8-11

K novele zákona o dani z nemovitostí, provedené zákonem č. 362/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2010. Stručně k nejdůležitějším změnám a k vydávání obecně závazných vyhlášek. Doplněno několika příklady. -- K tématu viz i další autorčin článek s názvem Daňové přiznání k dani z nemovitostí a platby v roce 2010, uveř. v čas. DHK, 2010, č. 2, s. 9-11.

Václav Benda

Oprava výše daně ve vazbě na změny sazeb DPH k 1.1.2010

Poradce veřejné správy [PVS], Sv. 3, (2010) č. 2, s. 13-16

Změny sazeb DPH od 1.1.2010; postup plátce daně při uplatnění chybné sazby DPH nebo chybně zdaněného plnění. Obecná pravidla pro opravu výše daně, opravný daňový doklad, oprava odpočtu daně. Praktické aplikace, příklady.

Zdeněk Morávek

Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet

Poradce veřejné správy [PVS], Sv. 3, (2010) č. 2, s. 17-24

K činnostem neziskových subjektů osvobozených od daně (bez nároku na odpočet daně na vstupu); příležitostná a doplňková činnost, krácení nároku na odpočet daně, plnění osvobozená od daně (převod

a nájem nemovitostí, převod staveb, bytů a nebytových prostor, nájem nemovitostí, krátkodobý nájem, jednorázový pronájem, opakovaný pronájem), příklady. Problematika honitby. Výchova a vzdělávání. Sociální pomoc, zdravotnické zboží a služby, regulační poplatky ve zdravotnictví.

Ruben Martini

Prüfungspflicht im Rahmen der Differenzbesteuerung : Überlegungen im Anschluss an das Urteil des BFH v. 23.4.2009

Kontrolní povinnost v rámci diferenčního zdanění : úvaha v návaznosti na rozsudek Spolkového finančního dvora z 23.4.2009

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 59, (2010) Nr. 3, S. 81-86

Systém daně z obrátu se srážkou DPH na vstupu je založen na myšlence konkurenční neutrality. V rámci obchodního řetězce nesmí daň z obrátu představovat žádné náklady. Tento systém může fungovat pouze při bezproblémových výdělcích podnikatelů. Příspěvek se zabývá předpoklady dodávek, na které už předtím bylo uplatněno diferenční zdanění a klade si otázku, na kterého daňového dlužníka se vztahuje kontrolní povinnost. - Pozn.

Donata Riedel

Schäuble will Banken für Rettung zur Kasse bitten

Schäuble chce od bank peníze za záchranu

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 27 (9.2.2010), S. 3

Spolková vláda ustoupila od dřívějšího plánu zavést daň z transakcí na finančním trhu (Tobinova daň) a ministr financí nyní spíše zvažuje zavedení daně pro banky, které zachránila státní pomoc. Jednou z možností je opětovné "naplnění" záchranného bankovního fondu Soffin a jeho transformace do stabilizačního fondu (podle švédského vzoru), dále pak podpora stabilizačního fondu na úrovni EU, kam by přispívaly pouze (velké) banky - povinné odvody by se netýkaly spořitelien ani družstevních bank, protože se v době krize nepodílely na systémovém riziku.

R. Benders ... [et al.]

Sonderabgabe trifft die Banken Europas

Zvláštní poplatek postihne evropské banky

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 11 (18.1.2010), S. 2-3

Financial Crisis Responsibility Fee; k odhadovaným dopadům plánované americké zvláštní (trestné) daně, která by se řídila výší pohledávek banky. Účelem daně je mj. zabezpečit vrácení peněz vynaložených na záchranu Wall Streetu v letech 2008/2009 americkým daňovým poplatníkům, měla by se týkat především 50 největších bank (např. pro globálně operující Deutsche Bank by to znamenalo cca 500 mil. USD ročně; bankovní lobby hrozí snížením poskytovaných úvěrů). -- K tématu také příspěvek viz HB, 15.1.2010, č. 10, s. 42.

Markus Frank Huber and Fabian Duss

Switzerland: recent developments in international tax law. Part 2

Švýcarsko: novinky v mezinárodním daňovém právu. Část 2

Bulletin for international taxation, Vol. 64, (2010) No. 1, p. 28-32

V druhé části článku se rozebírají podstatné změny, které Švýcarsko provedlo v daňových smlouvách s jinými zeměmi. - Pozn.

Steve Suarez

The taxation of mobile activities

Zdanění mobilních aktivit

Bulletin for international taxation, Vol. 64, (2010) No. 1, p. 45-50

Článek přináší výsledky diskuse ke zdanění mobilních aktivit na semináři, který se konal v rámci 63. kongresu IFA v kanadském Vancouveru v září 2009. Jednotlivé projednávané případy zahrnovaly mezinárodní lodní dopravu, finanční služby, filmovou a televizní výrobu, mezinárodní sportovce a nemovitosti. - Pozn.

Marie Prochásková

Výsledky výběru cel a daní roku 2009

Clo-douane, Sv. 44, (2010) č. 1, s. 8-9

Celní a daňové příjmy ČR za rok 2009, dílčí příjmy celkového vnitrostátního inkasa (spotřební daně, ekologické daně, cla atd.), příjmy z dovozu v letech 2008/2009 (DPH, spotřební daně atd.), inkaso dělené správy.

Thomas Wachter

Wachstumsbeschleunigungsgesetz: erneute Reform der Erbschaft- und Schenkungsteuer

Zákon k urychlení hospodářského růstu: obnovená reforma daně dědické a darovací

Der Betrieb, Jg. 63, (2010) Nr. 2, S. 74-78

Dopady změn v německé dani dědické a darovací v důsledku zákona k urychlení hospodářského růstu (WaBeschG). Nižší sazby daňové třídy II; zdůvodnění a časová aplikace nových předpisů. Důvody a přehled úlev pro podnikový majetek (např. objem mzdových prostředků, výjimky pro malé podniky). - Pozn.

Axel Schrunner

Wissenschaftler fordern höhere Steuern auf Bier, Wein und Schnaps

Vědci požadují vyšší daně u piva, vína a lihovin

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 8 (13.1.2010), S. 10-11

Podle názoru expertů patří právě vyšší daně z alkoholických nápojů k možnostem, jak alespoň zčásti zalepit děravé rozpočty: jedna ze studií uvádí, že by přechod na daňový režim (u alkoholu) skandinávských zemí přinesl do spolkového rozpočtu 7,3 mld. eur a bez významu není ani snížení výdajů a snížení národohospodářských škod. Podle propočtu způsobuje pití alkoholu přímé škody cca 10,9 mld. eur (léčba následků pití, preventivní opatření, náklady na škody a nehody), nepřímé škody dokonce ve výši 16,7 mld. eur (např. ztráta příjmů v důsledku předčasného odchodu do důchodu, nemoci či úmrtí); nastíněn je vztah mezi poptávkou a zvýšením ceny. V tabulce přehled daní z alkoholu v Německu, (průměr) v EU a ve skandinávských zemích.

Pavel Kyselák

Zamezení dvojímu zdanění s Arménií

Daně a právo v praxi, Sv. 15, (2010) č. 1, s. 28-32

Komentář k nové Smlouvě mezi Českou republikou a Arménskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku, která se začala provádět od 1. ledna 2010. Podrobněji o struktuře smlouvy a o některých ustanoveních týkajících se např. stále provozovny, zajištění daně, sdružených podniků, osvobození od daně, příjmů z dividend a z úroků, licenčních poplatků, tantiém apod.

Hana Skalická

Zdaňování společností v Evropské unii. 8., Itálie

Daně a právo v praxi, Sv. 15, (2010) č. 1, s. 37-40

K problematice zdaňování společností v Itálii. Zákonný rámec, daňové subjekty, zdaňovací období, zdanitelný příjem a základ daně, daňově uznatelné a neuznatelné náklady, daňové ztráty, sazba daně, skupinové zdanění apod. Doplněno příkladem. - Právní stav ke dni 1.2.2009.

Ivan Brychta

Změny v daních v roce 2010. [1.]

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 18, (2010) č. 1, s. 1-7

První část seriálu o změnách v daňových zákonech v roce 2010 je věnována problematice daní z příjmů, konkrétně změnám ve zdaňování fyzických osob. Blíže k sazbě daně, ke slevám na dani a daňovému zvýhodnění na dítě, k osvobození od daně apod. Dále ke změnám u fyzické osoby podnikatele. Doplněno příkladem.

Ivan Brychta

Změny v daních v roce 2010. (2.)

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 18, (2010) č. 2, s. 1-6

Tato část seriálu upozorňuje na změny v dani z příjmů právnických osob, týkající se např. osvobození od daně, zdaňování nerezidentů zvláštní sazbou daně, tzv. testu podkapitalizace, mimořádných odpisů apod. Doplněno příkladem. - Pozn.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 3/2010

Daňové přiznání k dani z příjmů FO a úpravy základu daně. Paušální výdaje podnikatelů. Přerušování podnikání a daňový bonus. Významné finanční limity v zákonných normách. DPH u zprostředkovatelských služeb. Registrace plátců. Majetkový vklad a převod obchodního podílu.

Daňový TIP

č. 4/2010

Obchodní majetek u fyzických osob - nehmotný majetek, zásoby. Služby ve vztahu k zahraničí od 1.1.2010. Dorovnání nemovitosti sloužící k pronájmu. Může podnikateli poskytovat bezúplatně pomoc jeho bratr? Daňové odpisy a komponentní odpisování. Vyúčtování záloh na pracovní cesty, zaokrouhlování. Je třeba přepočítat uplatněnou částku akontace a podat dodatečné DP při změně splátkového kalendáře? Sazba DPH u vydaného dobropisu z r. 2010 za zboží z r. 2009. Stravné při zahraniční pracovní cestě - kombinace více států.

č. 5/2010

Uplatnění slev na dani v daňovém přiznání za zdaňovací období roku 2009. Slevy na dani z příjmů, které mohou uplatňovat poplatníci daně z příjmů fyzických osob i poplatníci daně z příjmů právnických osob. Sleva na dani, kterou mohou uplatnit pouze poplatníci daně z příjmů právnických osob. Slevy na dani z příjmů, které mohou uplatňovat pouze poplatníci daně z příjmů fyzických osob. Vedení účetnictví u organizace nezaložené pro účely podnikání. Okamžité zrušení pracovního poměru. DPH a krácený koeficient při pronájmu. Samovyměření DPH u služeb z EU.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Rolf Benders

"Move your Money" doch einfach in die Gemeindebank

Prostě "své peníze přestěhujte" do obecní banky

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 4 (7.1.2010), S. 32

K rostoucímu americkému hnutí "Anti-Wall-Street", které reaguje na opětovné miliardové zisky bank a obrovské bonusy bankéřů: kritika míří na banky zachráněné na účet a následně na úkor daňových poplatníků, jimž se banky odvděčují restrikcemi při poskytování úvěrů, přehnanými sankcemi/úroky za přečerpání úvěru atd. Hnutí, které si klade za cíl stabilizovat americký finanční systém, vyzývá americké občany, aby své úspory ze státěm podporovaných bank vybrali a uložili je v obecních bankách s tím, že tam budou jejich peníze prospěšnější.

James Wilson

A disorderly descent

Neuspořádaný sestup

Financial Times, Vol. 2010, No. 37223 (2.2.2010), p. 10

Podrobná analýza případu krachu banky Hypo Group Alpe Adria (rakousko-německý projekt) odhaluje slabiny německého systému veřejnoprávních bank.

Daniel Schönwitz ... [et al.]

Achtung, Anlegerschutz!

Pozor, ochrana investora!

WirtschaftsWoche, Jg. 2010, Nr. 3, S. 82-87

Ochrana investora v Německu; od 1.1.2010 platí pro zaměstnance bank, kteří nabízejí k prodeji cenné papíry, povinnost detailně zaznamenat průběh poradenského pohovoru (a záznam předat klientovi). Banky se rychle přizpůsobily, proto příspěvek přináší přehled možných úskalí a triků, které mohou investorům např. pomoci rozpoznat zbytečně drahé a nepotřebné produkty. Současně jsou připojeny výsledky studie, která přibližuje úpravy resp. povinnosti finančních institucí v jednotlivých zákonech k ochraně investora (směrnice o finančním trhu/MiFiD, zákon o obchodování s cennými papíry/WpPHG, směrnice o spotřebitelských úvěrech, zákon o pojistných smlouvách) a také výši nákladů pro banky a pojišťovny z titulu těchto předpisů.

Jürgen Eckhardt, Roman Hofstätter

Aufsichtsrechtliches Risiko der österreichischen Bankkonzerne : Gegenüberstellung von Einzelinstituten und Konzernen

Regulační riziko rakouských bankovních koncernů : srovnání s jednotlivými institucemi a koncerny

Statistiken - Daten & Analysen, Jg. 2010, Nr. 1.Q., S. 31-38

Regulační riziko zahrnuje úvěrové a tržní riziko a definuje ho zákon o bankovníctví. Tato rizika mohou potkat jak úvěrové banky samostatně, tak i úvěrové banky s dceřinými společnostmi v zahraničí. Příspěvek rizika přehledně znázorňuje formou tabulek a grafů. - Pozn.

Jens Hagen

Banken langen am Geldautomaten zu

Banky si na peněžních bankomatech dopřávají

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 19 (28.1.2010), S. 36-37

K problematice zvýšení poplatků za výběr z bankomatu cizí banky, které německé banky, spořitelny a družstevní banky účtují svým klientům.

Laura Vajanne

Banking competition in the euro area

Konkurence bank v eurozóně

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 83, (2009) No. 2, p. 30-36

Význam konkurence v bankovním sektoru a závislost transmisního mechanismu měnové politiky na její intenzitě; tradiční způsoby měření soutěže mezi bankami v eurozóně. Metoda měření citlivosti úroků z vkladů na změny v tržních úrokových sazbách, návrh ukazatele úrovně konkurence na základě této metody, srovnání chování bank mezi jednotlivými zeměmi eurozóny (empirický výzkum z období 2003-2009). Analýza stupně konkurence, moc trhu a oceňování depozit. - Pozn.

Tom Braithwaite and Krishna Guha

Banks face revolutionary reform

Banky čeká revoluční reforma

Financial Times, Vol. 2010, No. 37214 (22.1.2010), p. 2

Americký prezident Obama zveřejnil své návrhy na regulační reformu bankovníctví, v nichž se ztotožnil s představami bývalého předsedy Fed Paula Volckera. Návrhy by omezily velikost finančních institucí oddělením komerčního bankovníctví a limitováním rizikových aktivit. Banky by

nesměly obchodovat s cennými papíry na vlastní účet, investovat do zajištěných fondů a ani je vlastnit.
-- K problematice viz i další články na s. 2, 3 a 10.

Base camp Basel : reforming banking

Základní tábor Basilej : reforma bankovníctví

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8666, p. 60-62

Basilejský klub bankovních dohlížitelů zveřejnil nové návrhy na ochranu bank před katastrofami. Zaměřují se na vytváření "nárazníků" v podobě kapitálu a likvidity a odhalují tak chudobu alternativních možností. Byly pojmenovány Basilej 3, i když výsledky předchozích dvou podob pravidel pro bankovní kapitál jsou žalostné. Např. banka Lehman Brothers pět dní před svým bankrotem téměř trojnásobně překračovala regulační minimum pro kapitál. Regulátoři by se měli především zaměřit na otázku, jak ochránit daňové poplatníky před vysokým účtem v případech, kdy všechna předběžná opatření selžou. -- K problematice viz i článek na s. 12-13 pod názvem The weakest link: reforming banks. -- Problematikou se zabývá i článek ve Financial Times ze dne 25.1.2010 na s. 7 pod názvem Tripped up.

Ruth Berschens

Börsenprospekte sollen lesbarer und kürzer werden

Burzovní prospekty mají být čitelnější a kratší

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 13 (20.1.2010), S. 37

Key investors document; k plánu Evropského parlamentu na jednotně strukturovaný burzovní prospekt (s platností pro nové cenné papíry), současná a příp. budoucí úprava (omezeného) rozsahu zveřejňovaného prospektu při navýšení vlastního kapitálu, zrušení povinného prospektu v případě účasti zaměstnanců na firemním majetku.

by Hugo Cox

Can Islamic finance profit from the crisis?

Mohou islámské finance vydělat na krizi?

Institutional investor, Vol. 34, (2009) No. 6, p. 42-46

Podrobná analýza trhu islámských financí upozorňuje na to, že během deseti let se bezvýznamná alternativa stala součástí hlavního proudu. I tento trh pocítil dopad hospodářského poklesu, ale finančníci nepochybují o jeho dlouhodobé perspektivě. Islámské banky a vzájemné fondy budou i nadále růst rychlým tempem, které pohání stoupající spotřebitelská poptávka a zvětšující se bohatství regionu. Nové iniciativy, jako snaha poskytovat islámské hypotéky na bydlení v Saúdské Arábii, by mohly odvětví ještě více rozšířit a diverzifikovat toky příjmů bank.

Sandra Dvorsky, Thomas Scheiber, Helmut Stix

CESEE households amid the financial crisis : euro survey shows darkened economic sentiment and changes in savings behavior

Domácnosti zemí střední, východní a jihovýchodní Evropy v době finanční krize : europrůzkum dokazuje pokaženou ekonomickou náladu a změny tendencí ke spoření

Focus on European economic integration, Vol. 2009, No. 4, p. 71-83

Studie prezentuje výsledky průzkumu Rakouské národní banky (OeNB Euro Survey) z května a června 2009 v deseti zemích střední, východní a jihovýchodní Evropy, který se soustředil na dopady finanční krize na domácnosti v oblasti ekonomických nálad a vlastnictví hotovosti v cizí měně (euru) i jejich srovnání se staršími průzkumy. Umožňuje srovnávací pohled na region v otázkách respondentova hodnocení současné finanční situace domácnosti; růstu nedůvěry v budoucí stabilitu místní měny; důvěry v banky a tendencí ke spoření. Dle výsledků se neodehrály dramatické změny v celkové míře euroizace zkoumaných zemí. - Pozn.

Klára Hájková

Cesta ke sjednocení pravidel pro distribuci finančních produktů

Pojistný obzor, Sv. 86, (2009) č. 4, s. 4-5

K problematice distribuce finančních produktů. Úloha Ministerstva financí, nutnost revize systému distribuce, otázky poradenství. Regulační aktivity v rámci EU, hledání společných pravidel,

identifikace problémů (jednotný systém kategorií zprostředkovatelů a jeho fungování, podnikatelské oprávnění, registr pro veřejnost, odborná způsobilost distributorů apod.). -- K tématu viz i další příspěv. v tomto čísle čas. na s. 6-7 s názvem Zprostředkování finančních produktů v centru zájmu evropských legislativců a anketu na s. 8-10 s názvem Zveřejňovat náklady na finanční produkty, nebo ne?

Petr Král

Co zmůžou centrální banky : měnová politika

Ekonom, Sv. 54, (2010) č. 3, s. 60

K vlivu krize na razantní uvolňování měnové politiky centrálními bankami. Podrobněji k postupu Evropské centrální banky a České národní banky a také k tomu, jak se měnová politika obou centrálních bank odrazila ve vývoji klientských úrokových sazeb.

Tomáš Jelínek

Česká republika pět let v Evropské unii : aktuální problémy přijetí eura

Současná Evropa, Sv. 2009, č. 2, s. 55-70

Příspěvek seznamuje s vývojem plnění nominálních maastrichtských kritérií Českou republikou v letech 2004-2009 a pojmenovává příčiny dosavadního nepřijetí společné měny. Měnová nominální maastrichtská kritéria (inflační k., k. úrokových sazeb, kurzové k.) a fiskální nominální maastrichtská kritéria (k. rozpočtového deficitu, k. veřejného dluhu). Autor se také zamýšlí nad načasováním vstupu do eurozóny a nad tím, zda je existence naší vlastní české měny ku prospěchu v realitě finanční a hospodářské krize.

Stefan Menzel

Der schöne Traum vom Euro

Příjemný sen o euru

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 25 (5.2.2010), S. 34

Poučení z vývoje v Řecku bude zřejmě pro další adepty na vstup do eurozóny znamenat splnění přísnějších měřítek, což by mělo zabránit uznání hodnot kritérií, které jsou (i viditelně) v rozporu se skutečností. Příštím adeptem přijetí eura je Estonsko, jehož inflační míra i státní finance budou podrobeny dosud nebývalé přísným prověrkám s tím, že již i velmi malé odchýlení od čtyř maastrichtských kritérií by znamenalo konec vstupu do eurozóny; ECB např. usiluje o nezávislé postavení estonského statistického úřadu. Obsazení dvou skupin kandidátů ze zemí SVE na přijetí eura, termín, hospodářská a politická vyhlídka.

Ulrich Schäfer

Ein Lob dem Euro

Chvála euru

Auszüge aus Presseartikeln, Jg. 2010, Nr. 4, S. 17-18

Euro se za deset let existence stalo významnou a tvrdou měnou a jeho výhodou je mj. udržování nízké míry inflace v eurozóně. Evropané by se více měli zamýšlet nad tím, jak by státy s dřívějšími národními měnami obstály ve finanční krizi a zda by jejich slabé měny odolaly tlaku spekulantů. Utajování skutečných majetkových poměrů v Řecku, Special Purpose Vehicles. Pomoc eurozóny při vyvedení řecké ekonomiky z nekontrolovaného pádu do bankrotu má význam pro posílení důvěry v euro, které neutrpí v takové míře, jako kdyby bylo obdobně ohroženo německé či francouzské hospodářství. - Přetištěno ze Süddeutsche Zeitung, Mnichov, 22.1.2010.

Patrick Jenkins and Brooke Masters

Eroded authority

Ztracená autorita

Financial Times, Vol. 2010, No. 37232 (12.2.2010), p. 7

Příspěvek se zaměřuje na plány konzervativců na radikální změnu podoby regulace finančních trhů v Británii. V případě volebního vítězství v polovině tohoto roku hodlá konzervativní strana sjednotit pravomoci v otázce finanční stability a přenést odpovědnost za každodenní bankovní dohled na centrální banku. Úřad pro finanční služby (FSA) by byl zrušen. Návrhy vyvolávají nejistotu ve finančním sektoru a setkávají se s kritikou.

Deutsche Bundesbank

Falschgeldaufkommen im Jahre 2009 weiter gestiegen : Schaden durch Falschgeld dennoch gesunken

Výskyt padělků v roce 2009 dále vzrostl : škody způsobené paděláním peněz však klesly

Auszüge aus Presseartikeln, Jg. 2010, Nr. 2, S. 18-19

Komentář ke statistice falšovaných eurobankovek a euromincí v roce 2009. - Pressenotiz der Deutschen Bundesbank, Frankfurt n. M., z 11. ledna 2010.

Norbert Kuls, Stefan Ruhkamp

Fed schmiedet Pläne für einen Kurswechsel

Fed kuje plány na změnu kurzu

Auszüge aus Presseartikeln, Jg. 2010, Nr. 1, S. 14

Term deposits; k novému instrumentu americké Fed (časově omezené vklady bank deponované u Fed za příznivý úrok), který má z bankovního systému pomoci stáhnout nadměrnou likviditu nashromážděnou v důsledku krize. - Přetištěno z časopisu Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt n. M., z 30. prosince 2009.

Mejra Festić, Sebastijan Repina

Financial stability in the Baltics

Finanční stabilita v Pobaltí

Finance a úvěr, Vol. 59, (2009) No. 6, p. 554-576

Autoři testují hypotézu procykličnosti výsledků bankovního sektoru v pobaltských ekonomikách. Nejprve přináší stručný přehled o makroekonomickém prostředí a stavu bankovníctví v Estonsku, Litvě a Lotyšsku; hodnotí kvalitu úvěrového portfolia. Následuje empirická analýza zranitelnosti bankovního sektoru a vztahu mezi poměrem špatných úvěrů (non performing loans - NPL - ratio) a makroekonomickými a bankovními proměnnými. Detailně seznamují s metodologií a interpretují výsledky. - Pozn., příl. -- Monotematické číslo o finanční krizi.

Paul Calello and Wilson Ervin

From bail-out to bail-in

Od záchrany zvenčí k záchráně zevnitř

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8667, p. 86

V případě hrozícího krachu velké banky odpovědní činitelé až dosud volili mezi záchranou pomocí peněz daňových poplatníků a systémovým finančním kolapsem. Autoři navrhují "třetí cestu", která by dala odpovědným činitelům právo nutit banky k rekapitalizaci zevnitř s využitím soukromého kapitálu, nikoliv veřejných peněz. Svou myšlenku demonstrují na případu banky Lehman Brothers.

Stephan Barisitz, Mathias Lahnsteiner

Investor commitment tested by deep crisis : banking development in Ukraine

Hluboká krize vyzkoušela věrnost investorů : vývoj bankovníctví na Ukrajině

Finanzmarktstabilitätsbericht, Vol. 2009, No. 18, p. 69-77

Analýza stavu bankovního sektoru na Ukrajině a jeho vývoje během globální finanční krize. Příspěvek nejprve seznamuje s makroekonomickým prostředím Ukrajiny, stručně shrnuje dopady krize a uvádí ukazatele stability bankovního sektoru z let 2005-2009. Dále hodnotí současná rizika sektoru spojená s politickou nestabilitou, zranitelností v důsledku těžké hospodářské recese, devalvací domácí měny a stabilizační faktory. Zmíněny jsou také aktivity rakouských bank a jejich zkušenosti na ukrajinském trhu. - Pozn.

Helmut Steuer

Island riskiert Konflikt mit IWF

Island riskuje konflikt s MMF

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 3 (6.1.2010), S. 1

Po mohutných protestech občanů zastavil islandský prezident odškodňování zahraničních klientů zbankrotované banky Icesave; odškodnění 340 000 britských a nizozemských střadatelů sice sněmovna schválila, prezident však nakonec zákon neratifikoval - vyslovila se proti němu čtvrtina

občanů, kteří nesouhlasili hlavně s podmínkami kompenzace za chybu soukromé banky (jenom úroky dosahovaly poloviny nákladů na zdravotní systém), o způsobu odškodnění ve výši 3,8 mld. eur se rozhodne v referendu. Ohrožení další tranše nouzového úvěru od MMF. -- K tématu také příspěvek viz HB, 20.1.2010, č. 13, s. 40 a HB, 8.3.2010, č. 46, s. 2-3.

Henry M. Paulson

Jak uhlídat banky : časy se mění, už nikdo není tak velký, aby nemohl padnout

Hospodářské noviny, Sv. 54, (2010) č. 38 (24.2.2010), s. 11

Bývalý ministr financí USA se vyjadřuje k situaci v americkém finančním systému před šestnácti měsíci, k přijatým opatřením a jejich výsledku. Zároveň vyzývá k uskutečnění reform, které by odvrátily opakování roku 2008. V dalším textu se zabývá problematikou velkých bank a obchodními riziky, rovněž i vytvořením regulátora systémového rizika, který bude sledovat stabilitu trhů a omezovat či ukončovat jakoukoliv aktivitu ohrožující širší trh (autor dává přednost tomu, aby tímto regulátorem byl Fed). Závěr příspěvku je věnován problému regulace derivátů a přehnané závislosti na ratingových agenturách.

Jiří Beran

K novému nařízení o přeshraničních platbách

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 2, (2010) č. 1, s. 23-25

Stručně k novému nařízení ES o přeshraničních platbách (č. 924/2009), jehož schválení je dalším z kroků směřujících k realizaci projektu SEPA. Hlavní změny (oproti dosavadnímu nařízení č. 2560/2001), související změny v českém právním řádu.

Adam Geršl, Zlataše Komárková

Liquidity risk and banks' bidding behavior : evidence from the global financial crisis

Riziko likvidity a nabídkové chování bank : poznatky z celosvětové finanční krize

Finance a úvěr, Vol. 59, (2009) No. 6, p. 577-592

Na případové studii bankovního systému ČR je zkoumán problém rizika likvidity a vztahu mezi tržní likviditou (market liquidity) a finanční likviditou (funding liquidity) v bankách, které nejsou přímo zasaženy finanční krizí. Autoři sestavili koeficient finanční likvidity za pomoci denních údajů o trhu, které zahrnují data o nabídkovém chování bank u repo operací ČNB, a index tržní likvidity českého finančního trhu. Výsledky analýzy dokumentují efekt negativní zpětné vazby, tzv. negativní spirálu likvidity v období pádu Lehman Brothers v září 2008. - Pozn. -- Monotematické číslo o finanční krizi.

Rodrigo Alfaro and Mathias Drehmann

Macro stress tests and crises: what can we learn?

Zátěžové testování z makroekonomického pohledu a krize: co jsme se dozvěděli?

BIS Quarterly review, Vol. 2009, No. 4 (December), p. 29-41

Zátěžové testování bank prováděné z makrobezpečného pohledu v době před krizí v podstatě neodhalilo žádné významné slabiny. Příspěvek se zaměřuje na otázku, zda mohou modely zátěžového testování realisticky simulovat krize, zda dokážeme sestavovat náročné a současně věrohodné scénáře a zda jsou modely v době krize odolné. - Pozn.

Ladislav Derka

Mohou se žalovaní (někdy) bránit po prohraném směnečném sporu?

Obchodní právo, Sv. 18, (2009) č. 12, s. 2-6

Ke sporům o zaplacení směnky. Nejprve o procesních problémech žalovaných ve zkráceném směnečném řízení, následuje pokus o odpověď na otázku, zda jsou důsledky prohraného sporu o zaplacení směnky pro žalovaného vždy nevyhnutelné. V závěru o výkonu pravomocného směnečného platebního rozkazu. - Pozn.

Robert Holman

Nenasytý stát : měnová politika

Euro, Sv. 2010, č. 7, s. 20

Úvaha o úvěrové aktivitě českých bank v roce 2010; zvýšená nabídka státních dluhopisů. Tlak rostoucích úrokových sazeb z vládních dluhopisů na růst úrokových sazeb z bankovních úvěrů, což nekoresponduje se snahou měnové politiky ČNB o snižování úrokové sazby v době recese. Konsolidace veřejných financí jako požadavek hospodářského oživení v ČR.

Josef Čížek

Nová struktura evropského dohledu nad finančními institucemi

Pojistné rozpravy, Sv. 2009, č. 25, s. 85-97

V úvodu k závěrům tzv. Larosierovy zprávy a k některým iniciativám Komise v oblasti dohledu nad finančními institucemi. Dále o zdokonaleném rámci evropského finančního dohledu, který má zahrnovat dva pilíře - Evropskou radu pro systémová rizika a Evropský systém orgánů finančního dohledu. Podrobněji např. ke složení Evropské rady pro systémová rizika a k funkcím nových evropských orgánů (zajištění jednotného souboru harmonizovaných předpisů, zajištění koordinované reakce na krizové situace apod.).

Miroslava Kochanová

Porovnanie postupov hlavných centrálnych bánk od začiatku finančnej krízy po súčasnosť. [1]

Biatic, Sv. 17, (2009) č. 12, s. 19-25

Společné postupy centrálních bank (např. snížení klíčových sazeb, rozšíření akceptovatelného kolaterálu aj.), individuální postupy vybraných centrálních bank (ECB, Bank of England). - Pozn.

Štefan Elek

Povinnosť obchodníku s cennými papíry provádět pokyny zákazníků za nejlepších podmínek

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 2, (2010) č. 1, s. 1-10

Ke směrnici MiFID, která představuje nejvýznamnější reformu regulace finančních trhů a investičních služeb v EU od roku 1993, a k navazující prováděcí směrnici Komise č. 2006/73/ES. Velmi podrobně k povinnosti "best execution" a k její aplikaci. - Pozn.

Sven Afhüppe

Regierung verschleppt Reform der Finanzaufsicht

Vláda oddaluje reformu finančního dozoru

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 6 (11.1.2010), S. 14

Na kontrole finančních domů v Německu se podílí Bundesbank a BaFin (Spolkový úřad dozoru nad finančními službami), tato dvoustupá organizace dozoru se však v době finanční krize neosvědčila - právě slabiny spolupráce obou dohlížecích institucí podle výsledků šetření přispěly ke katastrofické situaci banky HRE (téměř zbankrotovala). K důvodům odkladu realizace reformy finančního dozoru, při níž by měl být BaFin integrován do Bundesbanky (hledání optimálního modelu zaručujícího úplnou nezávislost Bundesbanky, zohlednění reformy finančního dozoru na úrovni EU, nesouhlas velkých pojišťovacích společností s dozorem Bundesbanky).

Jana Vavřínková

Regulované prevody sprevádzajú komplikácie

Trend, Sv. 2010, č. 4, s. 58-59

Přeshraniční platební bezhotovostní styk SR v rámci EU, zpoplatnění přeshraniční platby (administrativa, podmínky), k sazbám bankovních poplatků.

Sven Afhüppe, Robert Landgraf

Soffin erzielt Millionenüberschuss

Soffin dosahuje milionového přebytku

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 10 (15.1.2010), S. 36-37

Soffin; německý bankovní záchranný fond byl v Německu založen v říjnu roku 2008 v době vrcholící finanční krize, v roce 2009 vydělal na poplatcích za přiznané státní záruky (bankám a dalším

poskytovatelům finančních služeb) 650 mil. eur. Program fondu Soffin, subjekty vyčleněné pro stabilizační pomoc. Objem a podmínky poskytovaných garancí, provázanost přiznané kapitálové injekce a limitu výše ročního platu představenstva.

Světové banky ve fázi navyšování kapitálu

Bankovníctví, Sv. 18, (2010) č. 1, s. 14-15

K novému měřítku pro výpočet kapitálové síly bank (RAC), které začala používat společnost Standard & Poor's Rating Services. V dalším textu jsou přiblížena dosud používaná měřítka - Tier 1, Tier 2 a Leverage Ratio. Připojeno porovnání bankovních kapitálových poměrů (RAC, Basel II Tier 1, Leverage Ratio) u vybraných bank a odhad poměrů RAC k 30. červnu 2009 (u cca 45 bank).

Martin Čihák, Srobona Mitra

The financial crisis and European emerging economies

Finanční krize a evropské rozvíjející se ekonomiky

Finance a úvěr, Vol. 59, (2009) No. 6, p. 541-553

Hledání determinant dopadu globální finanční krize na rozvíjející se evropské trhy. Analýza rozdílů v oblasti spreadů státních dluhopisů během krize mezi jednotlivými státy (vně EU i mezi novými členskými státy EU) ukazuje, že významným činitelem je obezřetná makroekonomická politika (hospodářství s nízkou inflací, nižšími deficity běžného účtu a menší závislostí na přílivu kapitálu spojeného s bankami). Haló efekt na trhu státních dluhopisů a jeho změny v předkrizovém období a v průběhu krize. Analýza makroekonomické stability a externí zranitelnosti jednotlivých zemí. - Pozn. -- Monotematické číslo o finanční krizi.

Matthew Valencia

The gods strike back : a special report on financial risk

Bohové vracejí úder : zvláštní zpráva o finančním riziku

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8669, centr. sect. (16 p.)

Možnosti kročení finančních rizik; využívání a zneužívání matematických modelů; význam rizikových manažerů; proč se některým bankám dařilo lépe; nebezpečí náhlého vyschnutí likvidity; na co by se měli zaměřit regulátoři.

Zuzana Fungáčová, Laura Solanko

The Russian banking industry after the financial crisis - where to next?

Ruské bankovníctví po finanční krizi - kam dále?

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 83, (2009) No. 2, p. 19-29

Seznámení se strukturou ruského bankovního odvětví - relativně malý a roztržitý domácí bankovní systém a dualita finančního systému. Dominance státem řízených bank. Analýza příčin těžkého dopadu mezinárodní finanční krize na bankovní systém, opatření k podpoře finančního trhu ze strany vlády a centrální banky. Charakteristika současného stavu a determinanty dlouhodobého vývoje. - Pozn.

François Faure

The Turkish banking system: good resistance to the crisis

Bankovní systém v Turecku: odolnost vůči krizi na dobré úrovni

Conjoncture, Vol. 2009, No. 11, p. 17-22

Stav bankovního sektoru v Turecku; restrukturalizace bankovního systému od roku 2002 v důsledku recese v roce 2001; zátěžové testy úvěrových a tržních rizik potvrzují spolehlivost systému. - Pozn.

Otmar Issing, Jan P. Krahenen

Too big to fail?

Příliš velké na úpadek?

Auszüge aus Presseartikeln, Jg. 2010, Nr. 1, S. 8-10

Krize odhalila slabiny globálního finančního systému: závažné mezery v regulaci, značné nedostatky dohledu a chybějící transparentnost; prvním dvěma bodům se věnují mnohé návrhy na zlepšení - malé snahy však jsou patrné v ohledu zvýšení míry transparentnosti. Autoři proto navrhují sestavení

rizikové mapy (risk map), která by se stala základem podchycování systémových rizik. Tato koncepce se však prosazuje pomalu, neboť je konfrontována se zásadním problémem výměny informací v Evropě. Významným předpokladem k vytvoření rizikové mapy je zřízení ESRB (European Systemic Risk Board), ke skutečně účinnému sledování systémových rizik však je cesta ještě dlouhá. Fenomén příliš velké banky, kterou při hrozbě insolvence zachraňuje stát, přímo banky vybízí, aby byly ještě větší a v systému ještě významnější a přijímaly ještě větší rizika - protože zisky jsou jejich a ztráty uhradí stát. Význam svobodného podnikání v tržním hospodářství s ekonomicky zodpovědným zvažováním možností a rizik. K důležitým a nutným podmínkám zvládnutí insolvence velké banky. – Přetištěno z časopisu Zeitschrift für das gesamte Kreditwesen, Frankfurt n. M., 1. ledna 2010.

M. Thiel, S. Linden

Trends in European banking

Trendy v evropském bankovníctví

Quarterly report on the euro area, Vol. 8, (2009) No. 4, p. 39-51

Finanční krize nutí bankovní struktury ke změnám. Dopad současné krize na strukturu bankovního sektoru eurozóny nemusí být ještě ve statistice patrný, nicméně příspěvek se zaměřuje na směry, kterými by se bankovníctví mohlo dále ubírat. Z analýzy vyplývá, že trendy týkající se velikosti, koncentrace a integrace budou pravděpodobně pokračovat jako v době před krizí. Finanční strategie bank se však zřejmě zaměří na navýšení základního jmění a modely podnikání se nejspíše více soustředí na základní trhy. - Pozn.

D.A. Nikul'sin

Vlivanje riskovannych finansovych operacij na stabil'nost' finansovogo rynku

Vliv rizikových finančních operací na stabilitu finančního trhu

Finansy, Sv. 2009, No. 11, s. 60-63

Analýza podstaty složitých finančních nástrojů (MBS, CDO, CDS) a předkrizové praxe operací s nimi na příkladu USA; představy o podobě dlouhodobě efektivní architektury finančního trhu a vyvážené finanční politiky.

Michal Zděnek

Volckerovo překvapivé vítězství : analýza

Euro, Sv. 2010, č. 5, s. 33-37

Autor seznamuje s plánem reformy bankovníctví v USA, který v lednu 2010 představil americký prezident. Analyzuje vybraná plánovaná opatření, optimální design regulace systémového rizika; polemizuje se snahou o omezení velikosti finančních institucí; s otevřenými otázkami ohledně reformy institucí zajišťujících dohled nad finančním trhem a transparentnosti finančního systému. V závěru zmiňuje očekávané politické těžkosti při prosazování reformy. -- Toto číslo časopisu obsahuje také redakční příspěvky k americkému plánu regulace bankovníctví, s. 3, 24, 30-37, 39. Viz také projev Paula Volckera s názvem Jak opravit americký bankovní systém v HN, 5.-7.2.2010, s. 12.

Mark Fehr

Warum eigentlich unterscheiden sich die Sparquoten weltweit so stark - und was heißt das für die Wirtschaft?

Proč vlastně jsou kvóty úspor na světě tak velmi rozdílné - a co to znamená pro ekonomiku?

WirtschaftsWoche, Jg. 2010, Nr. 4, S. 34

Důvody a hospodářské důsledky rozdílné kvóty úspor ve světě. Úspory z pohledu makroekonomie. Celosvětové změny v přístupu ke spoření a spotřebě. - Překlad viz Informace Odborné knihovny MF č. 3/2010.

Mojmír Hampl ; [rozhovor připravila] Julie Hrstková

Zavedení eura? Není důvod spěchat

Hospodářské noviny, Sv. 54, (2010) č. 34 (18.2.2010), s. 18-19

Rozhovor s viceguvernérem České národní banky o situaci v eurozóně v souvislosti s potížemi Řecka, o tom, zda v době krize by pro ČR bylo výhodnější euro než koruna, o vyhlídkách naší měny, o návrhu

MMF na zvýšení inflačního cíle a také o regulaci finančních trhů. Okrajově ke Strategii EU 2020 a oživení diskuse o zavedení eura v Česku.

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Jana Sereghyová

Automobilový průmysl v retrospektivě a dlouhodobé perspektivě

Scientia et Societas, Sv. 5, (2009) č. 4, s. 34-51

Přehled proměn světového automobilového průmyslu, které nejvýrazněji ovlivnily jeho současnou podobu. Perspektivy automobilového průmyslu (vývoj odbytových možností, přechod na výrobu ekologicky a energeticky méně náročných aut, determinanty vývoje poptávky po automobilech, nová geografie automobilového průmyslu v dlouhodobém horizontu). - Pozn.

Norbert Räth, Albert Braakmann

Bruttoinlandsprodukt 2009

Hrubý domácí produkt v roce 2009

Wirtschaft und Statistik, Jg. 2010, Nr. 1, S. 13-28

Spolkový statistický úřad v Německu předkládá první přehled předběžných výsledků souhrnných národohospodářských účtů roku 2009. V porovnání s rokem 2008 zaznamenal HDP úbytek o 5,0 %. Německo tak zažilo nejsilnější hospodářskou recesi od druhé světové války. - Pozn.

Vladimír Horálek

Co je třeba sledovat v novele zákona o cenách?

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 18, (2010) č. 2, s. 23-25

K nejdůležitějším změnám, které přinesla novela zákona o cenách (zákon č. 403/2009 Sb.). Týkají se např. omezení a konkretizace důvodů k regulaci cen, zavedení nové definice zneužití výhodnějšího hospodářského postavení, poskytování informací spotřebitelům, konečné ceny cestovních kanceláří, cenové kontroly apod.

Malte Fischer, Silke Wettach, Elke Pickartz

Euroland abgebrannt

Euroland v úpadku

WirtschaftsWoche, Jg. 2010, Nr. 3, S. 18-22

Neutěšené státní finance zemí PIGS (Portugalsko, Itálie, Řecko, Španělsko) jsou hrozbou pro konzistenci a zachování eurozóny, především tyto státy žijí nad poměry - ztrácejí konkurenceschopnost, jejich ekonomika doplácí na neopodstatněné zvyšování mezd a propadá se. Tři milióny Řeků (25 procent obyvatelstva) a čtyři milióny Portugalců (třetina obyvatelstva) žijí v zahraničí - ztráta kvalifikovaných sil dále oslabuje možnosti hospodářského růstu. Naopak Německo, které patří k "tahounům v eurokotli", posílilo zdrženlivou mzdovou politikou svou konkurenceschopnost a dosahuje stále vyšších přebytků v zahraničním obchodě. Porovnání EMU s USA ukazuje, že existuje shoda v odlišném hospodářském výkonu států, eurozóna však nedisponuje jednotnou finanční politikou ani dostatečnou mobilitou pracovních sil. Sanace rozpočtů v zemích PIGS je závislá na zlepšení konkurenceschopnosti, jejímž základem je omezení růstu mezd - stále tam po léta "prosvítala" tradice, kdy po fázi přílišného zvyšování mezd nastoupila devalvace - což euro neumožňuje. Scénáře řešení situace v Řecku. Přehled bonity zemí eurozóny. Výše mzdových nákladů ve vybraných zemích eurozóny.

Adam Zdeněk, Daniel Hnízdo

Finanční modelování v rámci PPP projektů. 3. díl

PPP bulletin, Sv. 5, (2009) č. 4, s. 14-15

Výnosová stránka PPP modelů; predikce výnosů, volba ekonomických předpokladů (inlace, základní úroková sazba, měnové kurzy, diskontní sazba, daňové sazby atd.). Změny v modelu. Výstupy modelů.

M S Mohanty and Fabrizio Zampolli

Government size and macroeconomic stability

Velikost státu a makroekonomická stabilita

BIS Quarterly review, Vol. 2009, No. 4 (December), p. 55-68

V kontextu poslední recese se v článku zkoumá potenciální úloha velikosti státu při vysvětlování rozdílů ve výkonnosti zemí OECD. Existují určité důkazy, že velikost státu měřená podílem výdajů k HDP má mírnou negativní souvislost s nestálostí výstupu. Toto spojení však od poloviny 80. let oslabilo. Jako významné se jeví takové faktory, jako je otevřenost obchodu, vystavení ekonomiky vlivu šoků spojených se směnnými relacemi i volatilita inflace. Je zajímavé, že stejný soubor faktorů se jeví jako podstatný i při vysvětlování dopadu recese. - Pozn.

Mure Dickie ... [et al.]

Investing in Japan

Investování v Japonsku

Financial Times, Vol. 2010, No. 37228 (8.2.2010), sep. sect. (6 p.)

Hospodářská a politická situace v Japonsku, trh vládních dluhopisů, burzovní obchody, fiskální politika, zemědělství, malé podniky, automobilový průmysl aj.

Jaroslav Votava

K poslední novele zákona o cenách č. 403/2009 Sb.

Daně a právo v praxi, Sv. 15, (2010) č. 1, s. 41-44

K novele zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů. Otázky míry cenové regulace, majetkový prospěch a jeho vyjádření, cena obvyklá, struktura ceny, konečná nabídková cena, informování o cenách při poskytování služeb cestovních kanceláří, cenová evidence, cenová kontrola.

Josef Pravec

Klausova hvězdná hodina : ekonomické reformy

Ekonom, Sv. 54, (2010) č. 3, s. 36-41

Václav Klaus jako autor ekonomické transformace založené na rychlé liberalizaci a privatizaci. Zápas o reformu, privatizace a restituce, bankovní socialismus. Doplněno přehledem hlavních reformních kroků od ledna 1990 do března 1991, údaji o poklesu výkonu ekonomiky za transformace a polskou zkušeností se šokovou terapií (plán ministra financí Balzerowicze).

Malte Fischer

Konjunktur: (bitte anschnallen!)

Konjunktura: (připoutejte se, prosím!)

WirtschaftsWoche, Jg. 2009, Nr. 52, S. 16-20, 22-24

Oživení konjunktury v Německu na přelomu let 2009/2010 je překvapivě silné, ale rizika pro růst v roce 2010 jsou značná a mohou jej na delší dobu zpomalit (zadlužení státu, redukce pracovních míst, problémy podniků při získávání úvěrů). Např. sektor stavebnictví by mohl profitovat z peněz poskytnutých státem v rámci konjunkturálního programu, ale pro rok 2010 se počítá spíše s mírným zlepšením, protože komunální sféra omezí stavební investice z důvodu snížených příjmů z titulu živnostenské daně. Výhled omezených impulzů pro německý export, dopady snížené spotřeby na maloobchod. Předpoklad zvýšení počtu podnikových insolvencí.

Gabriel Beer, Dominik Orfánus

Krutá mýtna matematika : takmer druhé Švajčiarsko

Trend, Sv. 2010, č. 3, s. 28-31

Zpoplatnění silnic v SR; elektronický mýtný systém (dodavatel, cena), termín realizace, výpočty mýta, očekávané příjmy z mýta.

Daniel Delhaes, Carsten Herz, Sandra Louven

Maut-Milliarden lassen auf sich warten

Dlouhé čekání na miliardy za opožděné mýtné

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 17 (26.1.2010), S. 10-11

Opožděné zavedení elektronického mýtného v Německu znamenalo ztrátu na příjmech jak pro spolkovou vládu, tak i pro provozovatele Toll Collect (který údajně již při podpisu smlouvy věděl, že nebude možné včas spustit mýtný systém). Ukončení téměř šestiletého sporu by spolkové vládě mohlo přinést do děravého rozpočtu 5,1 mld. eur + úroky; vláda plánuje zadání výběru mýtného novému provozovateli do roku 2015. Složení konsorcia Toll Collect, členské podíly.

Adéla Havlová, Kamila Kulhánková

Odradí černá listina ? : veřejné zakázky

Ekonom, Sv. 54, (2010) č. 2, s. 54-55

K novele zákona o zadávání veřejných zakázek (s účinností od 1. ledna 2010). Novinky a nejdůležitější změny týkající se např. zavedení černé listiny dodavatelů, lhůty pro podání námitek proti zadávacím podmínkám, podání návrhu na přezkoumání úkonů zadavatele aj.

Jens Dechent ... [et al.]

Preise im Jahr 2009

Ceny v roce 2009

Wirtschaft und Statistik, Jg. 2010, Nr. 1, S. 85-98

Světová hospodářská krize se odrazila i na cenovém vývoji v roce 2009 v Německu. Příspěvek podrobně rozebírá ceny energií, cenový index dovozu a vývozu, výrobní ceny průmyslových produktů a služeb, ceny zemědělských výrobků, ceny ve výstavbě, velkoobchodní a maloobchodní ceny, spotřební ceny. Na závěr autoři srovnávají situaci v Německu a v Evropě. - Pozn.

Jana Sereghyová

První příznaky doznívání recese a očekávané proměny globální konjunkturální situace

Scientia et Societas, Sv. 5, (2009) č. 4, s. 3-16

Globální konjunkturální situace v krátkodobé retrospektivě a očekávaný vývoj v roce 2010, aktuální konjunkturální situace v USA a její perspektivy, dosavadní průběh recese v EU a očekávání jejího zmírnění, atypický vývoj konjunkturální situace v asijských nově industrializovaných zemích a účinky jejich protikrizových opatření. - Pozn.

Jesús Crespo Cuaresma ... [et al.]

Simple but effective: the OeNB's forecasting model for selected CESEE countries

Jednoduchý, ale efektivní: prognózovací model Rakouské národní banky pro vybrané státy střední, východní a jihovýchodní Evropy

Focus on European economic integration, Vol. 2009, No. 4, p. 84-95

Příspěvek seznamuje s makroekonomickým EC modelem, který je novým nástrojem Rakouské národní banky pro odhad krátkodobého makroekonomického vývoje v Bulharsku, Chorvatsku, Česku, Maďarsku a Polsku. Za použití čtvrtletních dat s retrospektivou od 1. čtvrtletí 1995 o soukromé spotřebě, investicích, exportu, importu, nominálních směnných kurzech a nominálních úrokových sazbách jsou vytvářeny předpovědi pro oblast HDP a dovozu. Validace modelu; model přináší uspokojivé výsledky, další zlepšení se očekává od většího počtu dat ve vyšší kvalitě. - Pozn.

Kristian Slovák

Slnko na regulačnej ret'azi

Trend, Sv. 2010, č. 4, s. 25

Dopady novely slovenského zákona o energetice na obchodování se solární energií, změna limitu instalovaného výkonu.

Ed Crooks

The power bill arrives

Přichází účet za energii

Financial Times, Vol. 2010, No. 37224 (3.2.2010), p. 9

Energetická politika EU, rozmach větrných elektráren a dalších obnovitelných zdrojů energie, značná potřeba investic, hrozba nepříjemného nárůstu nákladů pro spotřebitele.

Gideon Rachman ... [et al.]

The world 2010

Svět roku 2010

Financial Times, Vol. 2010, No. 37218 (27.1.2010), sep. sect. (11 p.)

Posuny ve světové hospodářské rovnováze, oslabení velkých bloků - USA a EU, dlouhá cesta k udržitelnému oživení, situace v Asii, Rusku, Británii aj.

Unchained watchdog : antitrust in the European Union

Odvázaný hlídací pes : hospodářská soutěž v Evropské unii

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8670, p. 57-58

Na rozdíl od jiných má evropský komisař pro hospodářskou soutěž příliš mnoho pravomocí. Evropská komise jedná jako prokurátor, soudce i porota. V článku se popisuje, jak probíhá protitrustové řízení, a upozorňuje se, že podniky nemají právní pojistky, které by je chránily před navrženým trestem. -- K problematice viz i článek na s. 11-12 pod názvem Prosecutor, judge and jury: competition policy.

Caroline Newhouse-Cohen

United Kindom: the Labour heritage

Spojené království: odkaz labouristů

Conjoncture, Vol. 2009, No. 12, p. 3-15

Recese ve Velké Británii; negativní dopad fiskálních opatření labouristické vlády na veřejné finance. Analýza dopadů krize a stavu hospodářství v roce 2009 (domácnosti, trh práce, podnikání, zahraniční obchod, inflace, trh s nemovitostmi). Fiskální a měnová opatření k podpoře hospodářství (záchrana bankovního systému, plány fiskálních pobídek, zásah Bank of England). Zlepšení očekávaná v souvislosti s pravděpodobným volebním vítězstvím konzervativců v květnu 2010. - Pozn.

Frederic Spohr

Wie Ökonomen das Geheimnis der Preise jagen

Jak se ekonomové honí za tajemstvím cen

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 26 (8.2.2010), S. 20-21

Chování cen. Ceny mají zásadní roli při fungování tržní ekonomiky a přece o nich vědí ekonomové překvapivě málo. Pokud se jimi zabývali, pak především z makroekonomické "ptačí perspektivy" - proto soustřeďovali ceny z různých odvětví a pak z nich tvořili spotřební koš, v němž jsou různě zastoupeny různé výrobky. Trend přechodu k aplikaci mikroúdajů a detailní analýze tvorby cen ve firmě/odvětví. Význam flexibility cen pro peněžní a fiskální politiku. Význam rychlosti cenových změn. Deformace údajů o cenách rabatovými akcemi.

Withdrawing the drugs : tightening economic policy

Konec podávání léků : jak přitvrdit hospodářskou politiku

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8669, p. 68-70

Světové ekonomice se dostalo té největší pomoci, jaká kdy byla k vidění v době míru. V průběhu posledních 18 měsíců vlády dávaly hotovost, centrální banky snižovaly úrokové sazby, kvantitativní uvolnění přispělo mimořádně levnými penězi, ministři financí snižovali daně a podporovali veřejné výdaje. To všechno zabránilo velkému finančnímu krachu. Dnes již podle většiny měřítek světová ekonomika nepotřebuje intenzivní péči, ale o dobrém zdraví se ještě nedá mluvit. Odpovědní činitelé zvažují "únikovou strategii", přičemž hledají odpověď na tři nelehké otázky: jak načasovat přitvrzení fiskální a měnové politiky, zda začít snižováním rozpočtových deficitů nebo zvyšováním úrokových sazeb a také jak se centrální banky, které se v uplynulém období uchylovaly k neobvyklým postupům,

postaví k přitvrzení měnových podmínek. -- Viz i článek na s. 9 pod názvem New dangers for the world economy.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Lucia Rýsová

Základní priority a cíle kohezní politiky EÚ v období roků 2007-2013

Současná Evropa, Sv. 2009, č. 1, s. 103-121

Koncepce hospodářské a sociální soudržnosti; přehled základních cílů a priorit kohezní politiky Evropské unie v programovém období 2007-2013; její působení při řešení negativních dopadů globální finanční krize; naznačení možného vývoje v budoucnu. Informace o činnosti Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF), Evropského sociálního fondu (ESF) a Kohezního fondu (CF); synergický efekt vzájemné spolupráce institucí EU při dosahování cílů kohezní politiky; Lisabonská strategie a posílení konkurenceschopnosti. - Pozn. -- Viz také článek Euroregiony v ČR: komparativní analýza, s. 71-101.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

N. Balta, A. Turrini and G. Wolff

Competitiveness developments within the euro area

Vývoj konkurenceschopnosti v eurozóně

Quarterly report on the euro area, Vol. 8, (2009) No. 1, p. 18-49

Tato studie přináší přehled a hodnocení vývoje cenové a nákladové konkurenceschopnosti v eurozóně od jejího založení v r. 1999. Za toto období prošla eurozóna značně rozdílným vývojem vnější hospodářské výkonnosti jednotlivých členských států. Tento trend je zvláště dobře patrný, pokud jde o konkurenční pozice měřené ukazateli reálných efektivních kurzů. Ve zprávě se rovněž rozebírají změny ve stavu běžného účtu, čistých zahraničních aktiv a podílu na vývozních trzích. - Pozn.

Martin Murphy

Das Monopol auf dem Wassermarkt wackelt : Ende im Gelände

Monopol na trhu s vodou se otřásá : konec cenové svévole

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 23 (3.2.2010), S. 1, 4-5

Srovnatelné ceny vody. Po zpřísnění regulace v oblasti telekomunikací a energií se v německých veřejných službách dostává na řadu i trh s vodou, kde dosud nedocházelo vzhledem k neurčitým právním podmínkám k výraznějším zásahům do cenotvorby. Průlomový rozsudek Spolkového soudního dvora stanovuje, že při kontrole cen již nebude potřeba provádět složité analýzy nákladů, ale postačí porovnání se srovnatelným dodavatelem vody - (zemské) kartelové úřady tak budou moci prosazovat nižší ceny vody. Dosavadní nejednotný propočet ceny vody, rozdíly v ceně vody. -- Tématu se na s. 1 věnuje i krátký komentář z pohledu obecních financí resp. obecních vodáren.

Daniel Gros and Thomas Mayer

Disciplinary measures

Disciplinární opatření

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8670, p. 72

Problémy, kterým čelí Řecko a další evropské země, poukazují na dva případy velkého selhání disciplíny v eurozóně. Za prvé členské země nebyly vyzývány k udržení kontroly nad svými financemi a za druhé se nepočítalo s možností spořádaného vyhlášení platební neschopnosti. K řešení těchto otázek navrhuje autoři vytvoření nové instituce v rámci eurozóny, která by se jmenovala Evropský měnový fond. Podobně jako Mezinárodní měnový fond by EMF navrhoval, sledoval a financoval programy pomoci pro země eurozóny, které by se ocitly v potížích.

Nicole Madariaga

French and German export specialization : similarity or divergence?

Vývozní zaměření Francie a Německa : podobné nebo rozdílné?

Trésor-economics, Vol. 4, (2009) No. 68, p. 1-8

Studie prostřednictvím ukazatele odhalené komparativní výhody analyzuje sektorovou exportní specializaci Německa a Francie v období let 1995-2007. Srovnává její různé aspekty (strukturu, stabilitu, diverzifikaci, úroveň, trend změn po roce 2000 atd.). - Pozn.

Lucia Országhová, Silvia Glesková

Medzinárodná iniciatíva na zvýšenie zdrojov Medzinárodného menového fondu

Biatic, Sv. 18, (2010) č. 1, s. 17-21

Příspěvek popisuje standardní mechanismus poskytování zdrojů MMF a dopad krize na jeho likviditu. Též se věnuje mezinárodní iniciativě ohledně navýšení zdrojů fondu. Podrobněji k tzv. finančnímu transakčnímu plánu, k bilaterálnímu a multilaterálnímu financování MMF. V závěru stručně o budoucnosti zdrojů MMF. Doplněno číselnými údaji. - Pozn.

Jiří Dupal

Nekončící spor o efekty přímých zahraničních investic

Scientia et Societas, Sv. 5, (2009) č. 4, s. 77-97

Ke kladným i záporným stránkám přílivu přímých zahraničních investic (na příkladu ČR i jiných zemí). PZI a vnější rovnováha, multiplikační efekt, vstup zahraničního kapitálu a příliv moderních technologií a manažerských dovedností, pozitivní vliv PZI na konkurenceschopnost a exportní výkonnost domácí ekonomiky, duální ekonomika, vliv PZI na platební bilanci. - Pozn.

Ondřej Sekanina

Nepřímé vyvlastnění v praxi mezinárodních investičních arbitráží

Jurisprudence, Sv. 18, (2009) č. 8, s. 10-17

Příspěvek pojednává o složité problematice nepřímého vyvlastňování zahraničních investic. Autor upozorňuje, že bývá velmi složité určit, zda v konkrétním případě jde o nepřímé vyvlastnění, a předkládá tři základní přístupy, které rozhodčí tribunály berou v úvahu. Podrobněji k přístupu zohledňujícímu pouze dopad na investora; k přístupu testujícímu účel státního regulatorního zásahu, který má vyvlastňující dopady na investorovu investici; k přístupu kombinujícímu a srovnávajícímu oba předešlé. Ze závěrů vyplývá, že se jedná o problematiku novou, a proto se dá očekávat, že rozhodovací praxe arbitrážních tribunálů ve věcech nepřímého vyvlastnění ještě dlouho sjednocena nebude. - Pozn.

Eva Karasová

Úvahy o modernizácii riadenia a prehodnotení úloh Medzinárodného menového fondu

Biatic, Sv. 18, (2010) č. 1, s. 2-4

O změnách v MMF, které urychlila globální krize. Současná úloha MFF, prosazovaná modernizace zeměmi G-20, tzv. Manuelova zpráva. -- K tématu viz i další přísp. uveřejněné v tomto čísle čas., např. Pôžičky MMF bez zvýhodnených sadziieb v meniacom sa svete, Reforma členských kvót v MMF, Všeobecná a špeciálna alokácia osobitných práv čerpania v rámci MMF aj.

Veronika Samsonová

Změny mobilního dohledu

Clo-douane, Sv. 44, (2010) č. 1, s. 10-11

K (dohledové) činnosti celních úřadů ČR, navrhované změny v organizaci mobilního dohledu. Koordinované zaměření "taktické mobilní skupiny" na kontrolu zboží, které uniklo dohledu celních orgánů (s ohledem na fiskální a bezpečnostní přínos kontrol), navrhované formy organizace dohledu.

Podnik a podnikání

Sönke Iwersen

Auf der Spur des schmutzigen Geldes

Po stopách špinavých peněz

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 12 (19.1.2010), S. 28-29

Přiblížení práce soukromého "hospodářského detektiva", který např. odhaluje původce často náhlého či neodůvodněného neúspěchu podniku nebo účinně zabrání interní/externí hospodářské kriminalitě - činnost těchto vyšetřovatelů je pro podniky stále důležitější, protože nechtějí/nemohou čekat na zásah stále přetíženějších úřadů a z hlediska finančního zdraví podniku či ochrany jeho investic splňuje i požadavek prevence. Clawback.

Marcela Alföldi Šperkerová

Bankrotářské tsunami : krachy firem

Ekonom, Sv. 54, (2010) č. 2, s. 18-19

Analýza vývoje bankrotů (a insolvenčních návrhů) v ČR v roce 2009. V připojeném přehledu jsou uvedeni velcí bankrotáři (podniky s obratem nad jednu miliardu korun a firmy s více než 200 zaměstnanci). Doplněno údaji o bankrotech v letech 1993-2009.

Thomas Cernohous, René Dell'mour, Erich Greul

Die neue Auslandsunternehmenseinheiten-Statistik : auslandskontrollierte Unternehmen in Österreich und Auslandstöchter inländischer Unternehmen 2007

Nová statistika zaměřená na podnikání v zahraničí : kontrolované zahraniční podnikání v Rakousku a cizí dceřiné společnosti v tuzemském podnikání v roce 2007

Statistiken - Daten & Analysen, Jg. 2010, Nr. 1.Q., S. 43-69

Statistické výsledky pro rok 2007 ukazují, že téměř půl milionu osob v Rakousku v roce 2007 pracovalo ve firmách, které byly kontrolovány ze zahraničí. Na druhé straně měly rakouské podniky 4 300 dceřiných společností v zahraničí s téměř 760 000 zaměstnanci. Výsledky šetření jsou přehledně znázorněny v tabulkových přílohách. - Pozn.

Deutsche Bundesbank

Ertragslage und Finanzierungsverhältnisse deutscher Unternehmen im Jahr 2008 = German enterprises' profitability and financing in 2008

Stav výnosů a finanční poměry německých podniků v roce 2008

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 62, (2010) Nr. 1, S. 15-30

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 62, (2010) No. 1, p. 15-29

Příspěvek přehledně informuje o stavu výnosů a finančních poměrech německých podniků v sektorech průmyslu, obchodu a dopravních služeb v roce 2008. Jde o pravidelné analýzy statistik podnikových bilancí v Německu v roce 2008 z makroekonomického hlediska. Poprvé od roku 2003 bylo zaznamenáno snížení zisků, zejména v důsledku prudkého zvýšení cen surovin. - Pozn. - Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi.

Josef Abrhám

Klastrové politiky v Německu a Rakousku : (případové studie s implikací pro ČR)

Současná Evropa, Sv. 2009, č. 2, s. 71-84

Rozvoj nových forem konkurenceschopnosti v mezinárodním prostředí. Klastrové iniciativy, klastry v kontextu teorie a praxe regionálního rozvoje, význam klastrů pro regionální ekonomickou konkurenceschopnost. Rozbor programů k podpoře klastrů v Německu a Rakousku, implikace pro další rozvoj klastrových politik v ČR. Program Spolupráce podporovaný ze strukturálních fondů. - Pozn.

Cyriac Guillaumin

Reducing French corporate debt : why and how?

Snižování podnikového zadlužení ve Francii : proč a jakým způsobem?

Trésor-economics, Vol. 4, (2009) No. 69, p. 1-8

Studie analyzuje okolnosti a důvody prudkého růstu zadlužení francouzských nefinančních podniků v letech 2004-2008 ve srovnání s předchozím obdobím i faktory, které mohou pomoci v procesu snižování dluhu. Metodika měření zadlužení; teoretický model dluhové deflace. Reforma podnikových daní, opatření k podpoře likvidity podniků a očekávaný pokles potřeby vypůjčit si jako klíčové okolnosti k omezení zadlužení. - Pozn.

Herta Gabrielová

Štruktúra podnikateľského sektora Slovenska

Ekonomický časopis, Sv. 57, (2009) č. 10, s. 1000-1007

Stať se zaměřuje na posouzení struktury podnikatelského sektoru na Slovensku. Pozice zahraničím kontrolovaných podniků v nefinančním podnikovém sektoru, místo malého a středního podnikání v ekonomice Slovenska. - Pozn.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Anke Henrich, Katharina Koufen

Das letzte Viertel

Poslední čtvrtina

WirtschaftsWoche, Jg. 2010, Nr. 5, S. 48-49

Odhadovaný deficit zákonných nemocenských pokladen v Německu je pro rok 2010 odhadován na 7,8 mld. eur, některé z nich už avizovaly navýšení příspěvku na nemocenské pojištění, aby alespoň symbolicky reagovaly na hrozbu finanční nouze. Sektor nemocenských pokladen (NP) čeká velká vlna fúzí, kontinuální pokles počtu NP je zaznamenán už od roku 1995 - tehdy fungovalo 960 samostatných NP. Současné příjmy NP už neumožňují zachovat potřebný léčebný standard; podle odborníků jsou podmínkou ekonomicky životaschopné NP se silnou tržní pozicí alespoň 2 miliony pojištěnců (při dnešním počtu 70 mil. pojištěných by mělo stačit 30 NP), výjimku by tvořily pouze specializované např. podnikové NP (vázané např. na průmyslový koncern). -- Příspěvek na s. 50 uvádí rozsah doplňkových/dobrovolných ne/plnění vybraných zákonných nemocenských pokladen (pomoc v domácnosti po narození dítěte či v případě akutního onemocnění, nestandardní očkování, prevence rakoviny kůže).

European Central Bank

Entitlements of households under government pension schemes in the euro area : results on the basis of the new system of national accounts

Nároky domácností vyplývající ze státních penzijních programů v eurozóně : na základě nového systému národních účtů

Monthly bulletin [European Central Bank], Vol. 2010, No. 1, p. 85-101

Přehled a odhady nároků domácností vyplývajících ze státních důchodových systémů eurozóny. Analýza je založena na systému národních účtů SNA 2008. - Pozn.

Monika Šťástková

Prováděcí vyhlášky k zákonu č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví

Pojistný obzor, Sv. 86, (2009) č. 4, s. 12-14

Aktuální informace o průběhu a současném stavu přípravy dvou prováděcích vyhlášek k zákonu o pojišťovnictví (obezřetnostní vyhláška, výkaznická vyhláška).

Monika Štástková, Věra Mazánková

Řídicí a kontrolní systém - kvalitativní požadavky na výkon činnosti pojišťoven a zajišťoven na finančním trhu ČR

Pojistné rozpravy, Sv. 2009, č. 25, s. 47-59

Příspěvek přibližuje požadavky kladené na pojišťovny (a zajišťovny) dle zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, a dle tzv. obezřetnostní vyhlášky k tomuto zákonu. Regulace řídicího a kontrolního systému (ŘKS), povinné prvky ŘKS, systém řízení rizik v rámci ŘKS, parametry ŘKS - shrnutí. - Pozn.

Ladislav Průša

Solidarity and equivalence in the state benefits system

Solidarita a ekvivalence v systému státních dávek

Acta VŠFS, Vol. 3, (2009) No. 2, p. 124-136

Příspěvek charakterizuje a hodnotí vztah a vazby mezi principem solidarity a principem ekvivalence v systému státních dávek v České republice. Nejprve stručně seznamuje se systémem státních dávek, s významnými vývojovými trendy a makroekonomickým přehledem výdajů na státní dávky. Následně analyzuje princip solidarity a ekvivalence v jednotlivých systémech (státních sociálních dávek, dávek sociální péče a dávek v nezaměstnanosti). - Pozn.

Janusz Fiszer and Małgorzata Sajkiewicz

Voluntary individual retirement accounts in Poland : general overview and tax aspects

Dobrovolné individuální důchodové účty v Polsku : všeobecný přehled a daňové aspekty

European taxation, Vol. 50, (2010) No. 1, p. 47-49

V článku se popisuje systém soukromých penzí v Polsku. Zvláštní pozornost je věnována dobrovolnému penzijnímu pojištění včetně souvisejících daňových úlev, mezinárodních aspektů a návrhů na zatraktivnění tohoto typu spoření. - Pozn.

Klaus-Jürgen Duschek

Wohngeld in Deutschland 2008 : Ergebnisse der Wohngeldstatistik

Příspěvek na bydlení v Německu v roce 2008 : výsledky statistiky příspěvků na bydlení

Wirtschaft und Statistik, Jg. 2010, Nr. 1, S. 52-59

Článek seznamuje s výsledky statistik příspěvků na bydlení vyplácených v Německu v roce 2008. V tomto roce pobíralo příspěvek cca 569 000 domácností (1,4 % z celkového počtu). Průměrná měsíční výše nárokovaného příspěvku činila 88 eur. - Pozn.

Jan Příb

Základní parametry sociálního pojištění pro rok 2010

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, Sv. 2010, č. 2, rubrika 12, s. 1-16

K nařízení vlády č. 339/2009 Sb. Nové parametry důchodového pojištění, nemocenského pojištění a pojistného na sociální pojištění.

Ondřej Mátl ... [et al.]

Zdravotnictví za hranicemi: Nizozemí

Pojistný obzor, Sv. 86, (2009) č. 4, s. 33-37

Původní systém nemocenského pojištění v Nizozemsku, zdravotnická reforma v roce 2006 a její cíl - průhledný a efektivní systém. Průběh reformy, právo na svobodnou volbu pojišťovny, sazby pojistného (předreformní a poreformní výše), zdravotní pojišťovny (počet a jejich hospodaření), hodnocení reformy, dopady reformy na zaměstnavatele a na konkurenci pojišťoven. - Pozn.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Zuzana Potužáková

Aktuální vývoj a struktura ekonomické imigrace do ČR ze zemí V4

Současná Evropa, Sv. 2009, č. 1, s. 23-34

Článek se zaměřuje na problematiku imigrace pracovní síly do ČR ze zbývajících států Visegrádské čtyřky (Polsko, Slovensko, Maďarsko). Analyzuje vývoj ekonomické imigrace v období předcházejícím i následujícím po vstupu do EU (2000-2007) a případný vliv vstupu ČR do EU na tento typ imigrace. Dále se zabývá strukturou zaměstnaných polských a slovenských občanů v ČR podle sektorů a dosaženého vzdělání. Výsledky ukazují, že po vstupu do EU se pro sousední státy zvýšila atraktivita naší republiky jako země, kde je výhodné získat pracovní místo. - Pozn. -- Viz také článek Pracovní migrace v České republice po vstupu do Evropské unie, časopis Současná Evropa č. 2/2009, s. 3-19 (zahrnuje vybrané údaje z období 1989-2008).

Chris Giles, Krishna Guha and Ralph Atkins

At the sharp end

Na ostrém konci

Financial Times, Vol. 2010, No. 37214 (22.1.2010), p. 9

V rozboru situace na trhu práce ve vyspělých zemích se zdůrazňuje, že vazba mezi hloubkou recese a nárůstem nezaměstnanosti byla porušena. Nejtvrdší nárůst nezaměstnanosti zažívají USA, které však současně vykazují vzestup relativní a absolutní produktivity, což by jim mělo dobře posloužit v budoucích letech. Naopak evropští zaměstnavatelé si své zaměstnance spíše podrželi i na úkor produktivity. Situace na trzích práce se však nemusí dále vyvíjet tak, jak by vyplývalo z ekonomických teorií.

Catherine Stephan

German labour market survey

Pohled na německý pracovní trh

Conjoncture, Vol. 2009, No. 11, p. 3-15

Článek se detailně zabývá stavem a vyhlídkami trhu práce v Německu s ohledem na současnou recesi. Nejdříve seznamuje s reformami pracovního trhu v posledním desetiletí (Hartz) a jejich výsledky, dále analyzuje nezaměstnanost, přístup k práci a další aspekty trhu práce dle kategorií pracovníků (starší osoby, zahraniční pracovníci, geografické a genderové hledisko). - Pozn.

Ladislav Jouza

Otazníky kolem mezd - jejich řešení v období hospodářské krize

Právo pro podnikání a zaměstnání, Sv. 18, (2009) č. 10, s. 3-8

Ke mzdově-právním problémům a k jejich řešení v době přetrvávající hospodářské krize. Podrobněji např. ke sjednávání mzdy, k souhlasu zaměstnance se snížením mzdy, k minimální a zaručené mzdě, k nevyplacení mzdy apod. Doplněno příkladem. - Pozn.

Martin Štefko

Porovnání úpravy pracovní doby a doby odpočinku pro účely směrnice č. 96/71/ES

Právník, Sv. 149, (2010) č. 1, s. 52-66

K vysílání pracovníků k výkonu práce (poskytování služeb) v rámci EU, k fungování směrnice č. 96/71/ES a k principu výhodnosti. Maximální pracovní doba a minimální doby odpočinku (národní úpravy, komunitární úprava). Porovnání úpravy pracovní doby a doby odpočinku v ČR, Německu, Polsku, Rakousku a Slovensku. - Pozn.

Magdalena Kotýnková

Reformy trhu práce a změny v systému sociální ochrany : od welfare k workfare

Acta Oeconomica Pragensia, Roč. 17, (2009) č. 5, s. 3-19

Příspěvek rozebírá dlouhodobou nezaměstnanost jako závažný ekonomický problém Evropy. Zabývá se systémem sociální ochrany a její zabezpečovací a donucovací funkcí v Evropě i v českých

podmínkách. Definuje tzv. záchrannou sociální síť a její vliv na dlouhodobou nezaměstnanost. Vše je přehledně znázorněno v tabulkách a grafech. - Pozn.

Zoja Čutková

Štrukturálne aspekty vývoja dopytu po práci v Slovenskej republike

Biatec, Sv. 17, (2009) č. 12, s. 26-32

Vývoj trhu práce v SR v posledních letech (makroekonomické prostředí, vývoj struktury poptávky po práci). Mezinárodní srovnání.

Marie Salačová

Změna náhrad cestovních výdajů s účinností od 1.1.2010

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 18, (2010) č. 2, s. 35-38

Informativně ke změně sazeb náhrad cestovních výdajů a průměrných cen pohonných hmot pro používání soukromých silničních motorových vozidel pro zaměstnance (vyhlášky MPSV a MF). Doplněno příklady.

Práce. Mzdy. Odvody bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 3/2010

Změny v penzijním připojištění. Zákon o cenách. Mateřská a rodičovská dovolená. Konkurenční doložka v pracovněprávních vztazích. Náhrady mzdy nebo platu v prvních 14 dnech dočasné PN. Zdravotně znevýhodnění zaměstnanci. Pracovní cesta a cestovní náhrady - judikát. Maximální vyměřovací základ ve zdravotním pojištění. Český pojištěnec v zemích EU. Nemoc ve zdravotním pojištění. Povětrnostní vlivy a pracovněprávní nároky. Právo na stávku. Změna náhrad cestovních výdajů.

Právo

Axel Klie

Der Kampf gegen die Wirtschaftskriminalität : wie weit kommt man mit Recht und Ethik?

Boj proti hospodářské kriminalitě : jak daleko dojdeme s právem a etikou?

Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik, Jg. 10, (2009) Nr. 2, S. 229-232

Hospodářská kriminalita je velmi rozšířena, vzniklo více než 200 nařízení v oblasti hospodářského trestního práva. Přesto bylo objasněno jen 1,4 % všech trestných činů (údaj z roku 2005). Autor hodnotí knihu "Hospodářská kriminalita a etika" (Löhr, A. a Burkatzki, E.), která obsahuje příspěvky z konference "Deutschen Netzwerks Wirtschaftsethik" a je na toto téma zaměřena. - Pozn. -- Recenze na: Wirtschaftskriminalität und Ethik / Albert Löhr, Eckhard Burkatzki.

Andrea Auler

Rechnende Richter : Unterhaltsrecht

Počítající soudci : vyživovací povinnost

WirtschaftsWoche, Jg. 2010, Nr. 4, S. 26

Zvýšení sazeb alimentární povinnosti vůči dětem z rozvedených manželství v Německu od roku 2010.

Petr Smolík

Řízení o vydání evropského platebního rozkazu

Právní fórum, Sv. 6, (2009) č. 12, s. 518-528

K zavedení celoevropského procesního institutu usnadňujícího vymáhání nároků v občanskoprávním řízení s evropským přeshraničním prvkem (tzv. evropského platebního rozkazu). Zásady řízení, postup při vydávání evropského platebního rozkazu (např. přípustnost řízení, příslušnost soudu k vydání evropského platebního rozkazu, vydání rozkazu a jeho doručování apod.), výkon rozkazu, náklady

řízení a řešení dalších procesních otázek. Doplněno přehledem soudů příslušných k vydání evropského platebního rozkazu a přehledem postupu při přezkumu evropského platebního rozkazu ve vybraných členských zemích EU. - Pozn.

Přehled judikatury Evropského soudního dvora v českých časopisech

Jurisprudence, 2009, roč. 18, č. 8

Pravidla pro zaokrouhlování částek daně z přidané hodnoty: J D Wetherspoon plc v. The Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs.
rozsudek ESD z 5.3.2009

C-302/07

Jurisprudence, 2009, roč. 18, č. 8

Ochrana menšinových akcionářů: Adiolux a spol. v. Groupe Bruxelles Lambert SA (GBL) a další.
rozsudek ESD z 15.10.2009

C-101/08

Jurisprudence, 2009, roč. 18, č. 8

Omezení odpočitatelnosti ztrát z pronájmu nemovitostí pouze na nemovitosti nacházející se v tuzemsku: Grundstücksgemeinschaft Busley a Cibrian Fernandez v. Finanzamt Stuttgart-Körperschaften.
rozsudek ESD z 15.10.2009

C-35/08

Jurisprudence, 2009, roč. 18, č. 8

Propuštění zaměstnance před koncem období rodičovské dovolené bez dodržení zákonné výpovědní doby:

C. Meerts v. Proost NV.
rozsudek ESD z 22.10.2009

C-116/08

Zkratky a vysvětlivky

ESD – Evropský soudní dvůr

Statistika. Demografie. Sociologie

Peter Eckefeldt

Dealing with the economic and budgetary challenges posed by population ageing in times of crises

Řešení hospodářských a rozpočtových problémů vyvolaných stárnutím obyvatelstva v dobách krize

Quarterly report on the euro area, Vol. 8, (2009) No. 2, p. 39-49

Příspěvek vychází ze společné práce Evropské komise (DG ECFIN) a pracovní skupiny pro otázky stárnutí Výboru pro hospodářskou politiku (AWG) a předkládá nové hodnocení ekonomických a rozpočtových problémů spojených se stárnutím obyvatelstva. Hodnocení je založeno na posledních dlouhodobých demografických projekcích Eurostatu, které se používají k sestavování dlouhodobých projekcí produktivity práce a potenciálního růstu. Ty jsou zase využívány k projektování rozpočtových důsledků stárnutí. V příspěvku se rovněž analyzují potenciální dopady současné krize, a to prostřednictvím několika alternativních scénářů. - Pozn.

Účetnictví

Peter Oser

Auf- und Abstockung von Mehrheitsbeteiligungen im Konzernabschluss nach BilMoG : Grenzen der Annäherung des HGB an die IFRS

Navýšení a snížení většinových podílů v koncernové závěrce podle zákona o modernizaci účetního práva : hranice přibližování obchodního zákoníku a IFRS

Der Betrieb, Jg. 63, (2010) Nr. 2, S. 65-68

Německý zákon o modernizaci účetních předpisů neobsahuje zvláštní pokyny k účtování navýšení/snížení většinového podílu v koncernové závěrce, a proto se objevuje názor, že je přípustné přenést do obchodního zákoníku předpisy IASB resp. IAS 27, které tuto problematiku upravují - a to také vzhledem k zamýšlenému sblížení obchodního zákoníku (ve znění zákona BilMoG) a IFRS; kritický komentář vyjadřuje jednotlivými argumenty rozhodný nesouhlas s přípustností aplikace obou metod. - Pozn.

by Peter J. Wallison

Fixing fair value accounting

Jak dát do pořádku účtování podle přiměřené hodnoty

OECD journal on budgeting, Vol. 9, (2009) No. 2, p. 99-105

Koncept účtování podle přiměřené hodnoty (fair value) byl zaveden v r. 1993 s cílem snadnější srovnatelnosti finančních výkazů a lepšího promítnutí reálných hodnot v bilancích. V článku se rozebírají skutečné důsledky účtování podle přiměřené hodnoty a jeho dopad na stabilitu finančních institucí.

Účetní reforma v oblasti veřejných financí

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí, Sv. 2009, č. 4, s. 2-44

K novele zákona o účetnictví (zákon č. 304/2008 Sb.), kterou byl nastaven právní rámec pro vznik účetnictví státu s účinností od 1. ledna 2010, resp. pro účetní reformu v oblasti veřejných financí. Podrobněji k některým ustanovením zákona, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2009 a dnem 1. ledna 2010. Dále k vyhlášce č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví (přehled základních změn). Doplněno některými přílohami uvedené vyhlášky (č. 1, 2, 5 a 7) a návrhem převodového můstku (s komentářem).

Karel Janda

Změny v účetnictví

Poradce veřejné správy [PVS], Sv. 3, (2010) č. 2, s. 25-28

Účetní reforma ČR; vznik účetnictví státu. K účelu novelizace právní úpravy českého účetnictví, základ právní úpravy účetnictví. Vybrané účetní jednotky. Nové prováděcí předpisy (vyhl. č. 383/2009 Sb. a č. 410/2009 Sb.). Změny v účetnictví vybraných jednotek, účetní závěrka vybraných jednotek. Účetní výkazy za Českou republiku, konsolidační celek, ocenění ve výši 1 Kč, ocenění majetku vybraných účetních jednotek reálnou cenou. Rozdílná závaznost Českých účetních standardů.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 3/2010

Zaokrouhlování. Externí vedení účetnictví. Přeměny obchodních společností a družstev. Způsoby oceňování zásob a vymezení nákladů.

Účetní TIP

č. 4/2010

Sazby stravného v ČR, rekapitulace změn od 1.1.2010. Přeměny obchodních společností a družstev. Zkušenosti z kontrol - chybné účtování na skupinové účty.

č. 5/2010

Osvobození příjmů z prodeje nemovitostí (zdanění příjmu z prodeje hrubé stavby nezapsané v katastru nemovitostí, prodej bytu bez trvalého bydliště, prodej domu a nákup bytu atd.). Paušální výdaj na dopravu. Paušální výdaje poplatníků daně z příjmu fyzických osob. Příjmy z provozu fotovoltaické elektrárny.

Veřejná správa**Leviathan stirs again : the growth of the state****Všemocný stát se dává do pohybu : růst státu**

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8666, p. 21-22,24

Před 15 lety se zdálo, že diskuse o správné velikosti a úloze státu našla řešení. V důsledku finanční krize se dnes velký stát vrací, a to nejen jako holá skutečnost, ale i jako důrazná ideologie. Svědčí o tom vývoj v USA, Británii, Francii, velké státní podniky jako Gazprom a PetroChina jsou na vzestupu. Ukazatelem moci státu jsou veřejné výdaje, větší regulace, státem kontrolované podniky. Úlohu státu posílily i obavy z terorismu a rostoucí kriminality. -- Viz i článek na s. 9-10 nazvaný Stop!

Jan Břeň

Úprava eGovernmentu v českém právu

Pojistné rozpravy, Sv. 2009, č. 25, s. 18-31

Czech POINT - kontaktní místa veřejné správy (podrobněji o pojmu Czech POINT z hlediska právního, o činnosti kontaktních míst a o platbách spojených s činností Czech POINT). Komunikační infrastruktura veřejné správy. Zákon o "eGovernmentu" (č. 300/2008 Sb.). Datové schránky. Základní registry. - Pozn.

Ivan Ryšavý

Vzkaz státu obcím: Svá práva musíte hájit, ale plat'te mi za to

Moderní obec, Sv. 16, (2010) č. 2, s. 6-7

K iniciativě resp. požadavku obcí a měst na osvobození od soudních poplatků (4 procenta z žalované částky), neboť dodržení povinnosti obce bránit svá práva u soudu zatěžuje často neúměrně místní finance. Provázanost poplatku hrazeného úvěrem s veřejným dluhem.

Veřejné finance. Rozpočet

Niall Ferguson

A Greek crisis is coming to America**Řecká krize přichází do Ameriky**

Financial Times, Vol. 2010, No. 37231 (11.2.2010), p. 9

Fiskální krize, kterou v současnosti prožívá Řecko, hrozí i Spojeným státům americkým. -- Zkrácený překlad článku viz Informace odborné knihovny MF č. 3/2010.

A very European crisis : Greece's sovereign-debt crunch**Skutečně evropská krize : kritický moment řeckého státního dluhu**

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8668, p. 71-73

Podrobná analýza neradostného stavu řeckých veřejných financí, ohlášená nápravná opatření řecké vlády, dohled Evropské komise, neochota evropských představitelů povolát na pomoc MMF, nepravděpodobnost donucení Řecka k odchodu z měnové unie. -- Viz i článek na s. 10-11 pod názvem Rebuilding Greece's finances: the euro's troubles a na s. 27-28 pod názvem In search of credibility: Greece's troubles.

by Ruth Carlitz ... [et al.]

Budget transparency around the world : results from the 2008 Open Budget Survey

Rozpočtová transparentnost ve světě : výsledky šetření otevřenosti rozpočtů z r. 2008

OECD journal on budgeting, Vol. 9, (2009) No. 2, p. 81-97

Hnutí za větší fiskální transparentnost nabývá v posledních letech na síle. Ve snaze přispět svým dílem provedlo Mezinárodní rozpočtové společenství (IBP) v letech 2006 a 2008 šetření otevřenosti rozpočtů. Z porovnání výsledků vyplývá, že stav rozpočtové transparentnosti ve světě není uspokojivý, i když řada zemí se za uvedené dva roky v tomto ohledu zlepšila. V příspěvku se rozebírají výsledky šetření v r. 2008 a možnosti zvýšení transparentnosti. - Pozn.

by Allen Schick

Budgeting for entitlements

Rozpočtování nárokovatelných dávek

OECD journal on budgeting, Vol. 9, (2009) No. 2, p. 25-37

Od poloviny padesátých let do poloviny osmdesátých let minulého století byly ve většině zemí OECD nárokovatelné dávky hlavním zdrojem růstu veřejných výdajů. V příspěvku se rozebírá rozpočtování nárokovatelných dávek za dvou rozdílných podmínek: v době čtvrtstoletí trvající expanze této kategorie výdajů po druhé světové válce a v době jejich snížení a zachovávání neměnné úrovně v desetiletí po prvním ropném šoku.

V. Laine

Ensuring fiscal sustainability for a recovering euro area

Jak zajistit fiskální udržitelnost pro zotavující se eurozónu

Quarterly report on the euro area, Vol. 8, (2009) No. 4, p. 53-62

Problematika dlouhodobé fiskální udržitelnosti v eurozóně, potenciální dopad současné hospodářské krize, celkové hodnocení rizik dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí, možnosti řešení problému. - Pozn.

BMF

Entwurf des Bundeshaushalts 2010 : weiterer Meilenstein zur Überwindung der Wirtschafts- und Finanzkrise

Návrh spolkového rozpočtu pro rok 2010 : další milník k překonání hospodářské a finanční krize

Monatsbericht des BMF, Jg. 2010, Nr. 1, S. 40-55

Návrh spolkového rozpočtu pro rok 2010; výchozí hospodářská situace a koncepce finanční politiky. K opatřením na oživení ekonomiky (zákon k urychlení hospodářského růstu, zákon ke stabilizaci sociálního pojištění, zabezpečení příjmů v oblasti zemědělství). Klíčové hodnoty rozpočtu pro rok 2010 (2009, 2008). (Střednědobá a dlouhodobá) konsolidace veřejných financí. Nové předpisy k (regulaci) zadlužení dle čl. 115 ústavy, které od roku 2011 stanovují spolkové vládě postupné snižování nových úvěrů. Nástin financování jednotlivých rezortů. Zabezpečení příjmové stránky rozpočtu, rekapitulace opatření; podpora investic, balík na podporu konjunktury I a II (od roku 2008).

Bojka Hamerníková ... [et al.]

Impact of selected types of public spending on economic growth

Vliv vybraných typů veřejných výdajů na hospodářský růst

Acta VŠFS, Vol. 3, (2009) No. 2, p. 90-105

V příspěvku je zjišťována příčinná souvislost mezi vývojem veřejných výdajů a vývojem HDP s různými časovými prodlevami. Autoři analyzují vliv vybraných typů veřejných výdajů na hospodářský růst v České republice, Irsku, Švédsku a Finsku a porovnáním údajů poukazují na některé trendy a na určité makroekonomické vazby. Věnují se také již existující literatuře zpracovávající dané téma. - Pozn., příl.

Donata Riedel

Kommunen lehnen Steuersenkung ab

Obce odmítají snížení daní

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 2 (5.1.2010), S. 16

V roce 2009 se obecní finance v Německu propadly do deficitu, pro rok 2010 se počítá s dalším zhoršením. Mnohým obcím hrozí katastrofální finanční situace a proto se zástupci svazu měst a obcí brání dalšímu plánovanému snižování daní - doslova žádají, aby se občanům daně opětovně zvýšily. Ozývá se i požadavek na přísnější kritéria pro poskytování sociálního plnění potřebným/chudým lidem s tím, že zde by výraznější část financování měla přejít na stát (např. při začleňování postižených lidí do trhu práce). Hospodářská krize doléhá na obecní rozpočty tvrdě, dramatický propad příjmů z titulu živnostenské daně omezuje obce při plnění dříve běžných služeb a nutí je zvyšovat poplatky; od roku 2013 se navíc obce obávají procesů s rodiči, jimž nebudou moci splnit zákonný nárok na školku i pro děti mladší tří let.

Ökonomen warnen vor Finanzhilfen für Athen

Ekonomové varují před finanční pomocí pro Athény

Auszüge aus Presseartikeln, Jg. 2009, Nr. 52, S. 7

V důsledku vysokého deficitu a obrovského zadlužení byla Řecku snížena bonita (ratingovou agenturou Fitch), tím se poprvé v jedenáctileté historii člen EMU ocitl mimo nejvyšší ratingovou kategorii. Země se do eurozóny dostala nepoctivou cestou a nesolidní finanční politika ji vmanévrovala do tíživé situace, která není důsledkem globální finanční krize. Poradce spolkové vlády C. Fuest je jedním z ekonomů, kteří zásadně odmítají finanční podporu "notoricky švindlujícímu státu" (např. formou společné státní europůjčky) - protože pak by "němečtí daňoví poplatníci ručili za rozpočet, který vůbec nemohou ovlivnit". - Přetištěno z časopisu Börsen-Zeitung, Frankfurt n. M., z 10. prosince 2009.

Miroslav Kollár

Poselství mise MMF : Česko promarnilo šanci

Euro, Sv. 2010, č. 6, s. 46-48

Autor seznamuje s vyzněním závěrečného stanoviska mise Mezinárodního měnového fondu v České republice z ledna 2010, v jeho světle analyzuje stav a výhled české ekonomiky a polemizuje s některými doporučeními MMF. Požadavek výdajové konsolidace veřejných financí; financování narůstajícího fiskálního deficitu a podněty pro českou fiskální strategii.

Jana Jirsáková, Jakub Obst

Prehľad vývoja verejných financií v EÚ

Biatec, Sv. 17, (2009) č. 12, s. 6-12

Předkrizový vývoj, světová hospodářská krize a její vliv na vývoj veřejných financí EU, procedura nadměrného deficitu (EDP), očekávaný vývoj, cyklicky upravené saldo veřejných financí (CAB). Doplněno množstvím číselných údajů.

Lukáš Novotný

Rozpočtová dvojčata : Itálie a USA

Euro, Sv. 2010, č. 8, s. 68

Fiskální situace Itálie a USA. Dynamika předpokládaného vývoje veřejných rozpočtů v USA, interpretace a srovnání předpovědí fiskálních ukazatelů (veřejné výdaje, rozpočtový deficit, veřejný dluh) těchto dvou zemí V. Tanzim.

Stanovisko NBS k rozpočtu verejnej správy na roky 2010 až 2012

Biatec, Sv. 17, (2009) č. 12, s. 2-5

Národní banka Slovenska akceptuje záměry rozpočtu veřejné správy na roky 2010 až 2012 (v reakci na finanční krizi), zároveň však upozorňuje na některá rizika týkající se např. struktury výdajů, veřejného dluhu, čerpání zdrojů z EU i stárnutí obyvatelstva.

Eduard Komárek

Státní a územní rozpočty. (1.)

Poradce veřejné správy [PVS], Sv. 3, (2010) č. 2, s. 8-12

Veřejné rozpočty pro rok 2010 pod vlivem ekonomických a politických vlivů. Rozpočtová legislativa, soustava veřejných rozpočtů, územní rozpočty, rozpočty veřejného zdravotního pojištění. Obsah soustavy veřejných rozpočtů; vliv globální ekonomické krize. Odchytky ve vývoji makroekonomických ukazatelů roku 2009, výrazný výpadek příjmů na sociální zabezpečení. Střednědobý výhled, dílčí opatření k omezení deficitu státního rozpočtu. Rozpočet roku 2010, pozměňovací návrhy. - K tématu také příspěvek viz Veřejná správa, 2010, č. 4, příloha.

Martin Wolf

The Greek tragedy deserves a global audience

Řecká tragédie si zaslouží globální publikum

Financial Times, Vol. 2010, No. 37212 (20.1.2010), p. 9

V rozboru nepříznivého fiskálního vývoje v Řecku se konstatuje, že země má díky členství v EMU omezený manévrovací prostor. Navíc jako jediná ze zranitelných členských zemí eurozóny má jak vysoký fiskální deficit, tak vysoký dluh. Řešení je několik, všechna špatně proveditelná. Na závěr autor upozorňuje, že samostatná měna většinou spíše obtěžuje, ale jsou situace, kdy země zoufale potřebuje pojistný ventil.

The spectre that haunts Europe : Europe's financial crisis

Příznak, který straší Evropu : evropská finanční krize

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8669, p. 24

Otázka pomoci Řecku a problémy, které s ní souvisejí; fiskální potíže v dalších zemích eurozóny. -- K problematice viz i články na s. 25-26.

Zdravotnictví

Clear diagnosis, uncertain remedy : health insurance

Jasná diagnóza, nejistá náprava : zdravotní pojištění

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8670, p. 63-65

Většina zdravotní péče ve světě je financována přímo státem, přičemž soukromé pojištění nyní představuje téměř pětinu z celkového objemu. Vlády však v současnosti více podporují jeho rozvoj v naději na vyřešení tří velkých problémů národních systémů zdravotnictví: nedostatečný přístup ke zdravotní péči; rostoucí náklady; nedostatek inovací. Ze zprávy OECD však vyplývá, že až dosud mělo soukromé zdravotní pojištění jen minimální dopad na kvalitu péče.

Martin Herman

Dr. Obama léčí Ameriku : zdravotnictví

Ekonom, Sv. 54, (2010) č. 5, s. 32-37

K situaci v americkém zdravotnictví. Podrobněji o vysokých výdajích na zdravotnictví, o systému zdravotního pojištění a o některých bodech návrhu reformy zdravotnictví. - Součástí materiálu je vlož. příspěvek s názvem Zdravotnické systémy v Evropě. -- K tématu viz na s. 45 komentář s názvem Pokus o intelektuální dílo.

Zemědělství

Joshua Chaffin

A field to level

Pole k urovnání

Financial Times, Vol. 2010, No. 37230 (10.2.2010), p. 7

V souvislosti s přípravou rozpočtu EU na léta 2014-2020 se opět rozvíjí diskuse o reformě Společné zemědělské politiky (CAP), která v r. 2009 představovala téměř polovinu rozpočtu. Snahy o změnu nejtědřejšího dotačního programu pro zemědělce na světě se však tradičně setkávají se silným odporem.

Miroslav Grznár, Ľuboslav Szabo, Nadežda Jankelová

Agriárny sektor Slovenskej republiky po vstupe do Európskej únie

Ekonomický časopis, Sv. 57, (2009) č. 9, s. 903-917

Postavení zemědělství v národním hospodářství SR, vývoj podnikatelského prostředí ve slovenském zemědělství, pozice slovenských zemědělských podniků v Evropské unii, výkonnost zemědělských podniků. Doplněno množstvím číselných údajů.

Zdeněk Lukáš

Farmářům, těm je tu hej : zemědělství

Ekonom, Sv. 54, (2010) č. 5, s. 38-41

K situaci v českém zemědělství po vstupu do EU, ke kritice nerovných podmínek v rámci unie, k příliš vysokým nákladům zemědělské výroby v Česku a ke koncepci společné zemědělské politiky po roce 2013. Doplněno údaji o dotacích českým zemědělcům z rozpočtu EU a z rozpočtu ČR a srovnáním výsledků v zemědělství v EU a ve vybraných zemích SVE.

Životní prostředí

Ivana Dostálová

Mezinárodní financování ochrany klimatu z pohledu národních zájmů České republiky

Scientia et Societas, Sv. 5, (2009) č. 4, s. 52-76

Problém globálního oteplování, hledání míry odpovědnosti, koordinace postupů v oblasti ochrany klimatu, financování ochrany klimatu, klimatické změny v kontextu globální ekonomické krize, politika ochrany klimatu v ČR. Kjótský protokol, další cíle a záměry. - Pozn.

Seznam platných právních předpisů, resortních předpisů, metodických pokynů, návodů a sdělení platných v resortu životního prostředí ke dni 1. ledna 2010

Věstník Ministerstva životního prostředí, Sv. 20, (2010) č. 1, s. 1-46

V přehledu jsou uvedeny platné právní předpisy v členění podle složek, které spadají do kompetence Ministerstva životního prostředí, a předpisy související.

Jan Slavík

Vyčerpatelnost surovinových zdrojů, recyklace a krize na trhu druhotných surovin

Acta Oeconomica Pragensia, Roč. 17, (2009) č. 6, s. 37-51

Autor se v příspěvku zabývá stavem zásob surovinových zdrojů, podrobně rozebírá jejich omezenost a vzácnost, cenu a její roli na trhu. Dalším tématem je recyklace odpadu v tržním prostředí a krize na trhu druhotných surovin v souvislosti s recyklací. - Pozn.

Ostatní

Daniel Dombey, Sylvia Pfeifer and Jeremy Lemer

Arms and the man for change

Zbraně a muž pro změnu

Financial Times, Vol. 2010, No. 37231 (11.2.2010), p. 7

K problémům, které stojí před americkým ministrem obrany Robertem Gatesem, a k vojenskému rozpočtu USA. Řada číselných údajů.

ZKRÁCENÉ PŘEKLADY ODBORNÝCH ČLÁNKŮ

The inflation solution

Inflace jako řešení

The Economist, March 13th 2010, No. 8673, p. 76

Po řadu let byla inflace považována za pohromu, překážku investování a daň ze šetrnosti. Proto se zdá podivné, že nyní je vychvalována jako řešení hospodářských problémů bohatého světa. Na první pohled se důvody jeví jako přesvědčivé. Kdyby centrální banky měly vyšší cíl pro inflaci, mohly by se v době recese více snížit úrokové sazby. Rychlejší inflace usnadňuje obnovení nákladové konkurenceschopnosti v oslabených odvětvích a regionech. A pomohla by snížit břemeno soukromého a veřejného dluhu, které zatěžuje bohaté země. V praxi však má rychlejší růst cen své výhody i nevýhody.

V ortodoxním názoru na inflaci určitě dochází k posunu. V nové studii MMF se uvádí, že velmi nízká inflace může nadělat víc škody než užítku. Škodlivost dopadu na výstup je podle empirického výzkumu daleko jasnější až v případě dvouciferné inflace. Takže čtyřprocentní inflační cíl může být lepší než dvouprocentní, protože umožňuje měnové politice reagovat rázněji na hospodářské „šoky“. Kdyby se inflace zvýšila o jeden nebo dva body, mzdy a úrokové sazby by se zvedly, aby ji dorovnal. Vyšší sazby potřebné v normálních časech by vytvořily prostor pro větší škrty v době hospodářského poklesu.

Tento argument je často uváděn ve spojení s dalším, a sice, že vyšší inflace promazává kola ekonomiky. Ideálně by mzdy měly navazovat na produktivitu, ale pracovníci obvykle nejsou ochotni přistoupit na snížení mezd, které by zachovalo tuto vazbu. Při vyšší míře inflace může být přizpůsobování relativních mezd snazší. Snížení reálných mezd se snadněji skryje, když inflace dosahuje 3-4 %, než když činí 1-2 %. Kdyby dejme tomu Evropská centrální banka měla vyšší inflační cíl, pak Irsko, Řecko a Španělsko by mohly rychleji znovu nabýt konkurenceschopnosti a přitom se vyhnout nepopulárnímu snižování nominálních mezd.

Obavy ze zadlužení činí inflaci ještě přitažlivější. Utrácení v bohatých zemích bude stagnovat, dokud se domácnosti budou zaměřovat na splácení dluhů, které si nadělaly pořizováním drahých domů. Poryv inflace by narušením reálné hodnoty hypoték tento proces urychlil. Stejně by fungovala inflace v případě vládního dluhu. Mohla by také vést ke zvýšení daňových příjmů – daňové úlevy a prahy nejsou dokonale přizpůsobeny cenovému indexu a inflace vytlačuje daňové poplatníky do vyšší příjmové kategorie, kde je čeká vyšší zdanění.

V zásadě by mírná dávka kontrolované inflace mohla dělat zázraky. V praxi to však není tak jednoduché a přínosy by nemusely být tak zjevné. Vezměte si veřejný dluh. Inflace nepochybně pomohla po druhé světové válce snížit břemeno amerického vládního dluhu, ale k tomuto snížení daleko více přispěl silný růst HDP a přebytky primárního rozpočtu. George Hall z Brandeisové univerzity a Thomas Sargent z Newyorské univerzity odhadují, že necelá čtvrtina snížení poměru amerického dluhu k HDP v letech 1945 až 1974 pocházela ze záporných reálných výnosových sazeb vládních dluhopisů.

Z Hallových a Sargentových výpočtů vyplývá, že převážnou část této inflační daně nesli ti, kteří vlastnili dluhopisy s pěti- a víceletou splatností. (Bylo tomu tak proto, že investoři do krátkodobých dluhopisů mohli rychleji vyžadovat vyšší úrokové sazby kompenzující inflaci.) Dnes by opakování tohoto triku bylo obtížnější. Ve čtyřicátých letech byla průměrná splatnost federálního dluhu více než sedm let, kdežto dnes vážený průměr splatnosti všech amerických veřejných dluhopisů představuje zhruba pět let.

Další překážkou vyšší inflace je, že se bohaté země zaslíbily cenové stabilitě. Centrální banka by se nemohla věrohodně zavázat k inflačnímu cíli ve výši 4 % poté, co by porušila slib držet inflaci blízko 2 %. Investoři do dluhopisů by požadovali úrokové prémie za to, že nesou riziko budoucího zvýšení inflačního cíle, a také další odměnu za to, že přistoupili na možnost variabilnějších výnosů (vyšší

inflace bývá méně stálá). Navíc hodně dávek sociálního a zdravotního pojištění podléhá cenové indexaci, takže vyšší inflace by vedla k nárůstu veřejných výdajů.

I pro soukromý sektor má inflace své výhody a nevýhody. Vezměte si Británii, která se může jevit jako pravděpodobný kandidát inflace. Některé domácnosti rychle hromadí dluhy, jiné zase vykazují nárůst hotovostních vkladů. Využití inflace k přesunu bohatství od šetřílků k dlužníkům by mohlo pomoci ke zvýšení výdajů. Ale v zemích jako je Británie (nebo Irsko či Španělsko), kde úspory i hypotéky jsou spojeny s krátkodobými úrokovými sazbami, to není tak jednoduché. Inflace by časem snížila reálné břemeno dluhu, ale rychleji by zvyšovala úrokové náklady. Také by to nebylo politicky populární: střadatelé jsou většinou starší a staří lidé více chodí k volbám.

Nečekané propuknutí inflace, která by netrvala dlouho, by bylo balzámem pro většinu problémových bohatých ekonomik, ale není to nic, co by se dalo snadno zrežimovat. Nejlepší politikou nakonec může být hovořit varovně o inflaci a přitom držet úrokové sazby co nejdéle nízké.

Zpracovala Mgr. M. Tichá

Stefan Menzel

Was Griechen von Osteuropäern lernen können
Co se Řekové mohou naučit od Východoevropanů?

Handelsblatt, 17.3.2010, Nr. 53, S. 40-41

Země SVE procházejí krizí s nepatrnými dluhy, sanace maďarského rozpočtu přináší novou důvěru na finanční trhy

Řecko pokukuje po východní Evropě závistivě, protože zatímco Řekové se mohou kvůli obrovskému zadlužení pomalu dostat do potíží s refinancováním a na nové státní půjčky nalákají kupce jen za cenu pořádně zvýšených úroků, zabývají se státy východní Evropy podstatně menšími problémy.

Právě tyto kdysi šedé myšky z východu ukazují srovnatelně stejně bohaté zemi ze staré západní Evropy, jak se dluhy drží na uzdě a tím zabezpečuje refinancování.

Prakticky všechny země východní Evropy jsou vzorovými příklady toho, že se stát nemusí za každou cenu zadlužovat. Zatímco v Řecku dotáhli celkové zadlužení státu na 124 procent HDP (v Itálii 115 procent), ministři financí z východní Evropy v hospodárnosti bodují skvěle - Polsko se spokojilo se skromnými 51 procenty, Slovensko a Slovinsko s 35 procenty a Česká republika s pouhými 31 procenty - přičemž ve východní Evropě jsou nejšetnější Bulhaři, kteří vykazují dokonce jen 15 procent (maastrichtská kritéria připouštějí 60procentní hranici); chvála úsporné rozpočtové politiky Východoevropanů přichází ze všech stran.

Nízký stav zadlužení východoevropských členů EU má pozitivní dopad na potřebu refinancování a v dobách krize to pro Východoevropany, kteří nemají vždy na růžích ustláno, představuje značné plus.

Státy jako je Česká republika, Slovensko a Rumunsko si letos musejí vzít nové půjčky pouze v rozsahu pěti procent HDP, v Polsku, v Maďarsku a v Chorvatsku se potřeba pohybuje v rozmezí 8-10 procent HDP. Naproti tomu Řecko si podle vládních údajů bude muset na kapitálovém trhu vypůjčit cca 53 mld. eur, což odpovídá zhruba 21 procentům HDP. Pokud řecká ekonomika letos skutečně velmi silně poklesne, značně se pravděpodobně i nadále bude zvyšovat potřeba refinancování - relativně i vůči HDP (ve východní Evropě tomu je jinak: tam většina ekonomik poroste, i když jen ve velmi skrovném rozsahu) a „zůstanou-li rizikové přírážky po celý rok na podobné výši, budou další zátěží pro řecký rozpočet vysoké kuponové a úrokové platby.“

Spořivé vlády jsou na finančních trzích odměňovány nízkými úroky; za desetiletou státní půjčku musí český ministr financí Janota zaplatit 4,1 procenta úroku (v Evropě je považován za jednoho z neúspěšnějších ministrů v šetřivosti), ale Řecko už 6,1 procenta. Lépe než Řekové jsou na tom ve východní Evropě ještě Slovinci (4 procenta) a Poláci (cca 5,8 procenta). Při porovnání úrokové zátěže jsou na tom Češi a Poláci proti Řekům mimořádně dobře - v úročení těchto dvou zemí je obsaženo

ještě i riziko směnného kurzu; pokud by oba tyto státy měly euro, blížily by se úrokové úrovni Německa, které za desetileté státní půjčky platí pouze tříprocentní úrok.

Ve skupině Východoevropanů je na tom špatně pouze Maďarsko, jemuž jsou státní půjčky úročeny sedmi procenty - důvodem je ztráta důvěry kapitálových trhů poté, co se Maďarsko po vypuknutí finanční krize přede dvěma lety ocitlo na pokraji státního bankrotu (pořádek do státních financí vnesla až miliardová pomoc MMF a EU). I přesto dnes může být Maďarsko Řecku vzorem, neboť sedmiprocentní úročení je už pro něj velmi dobrá hodnota - ještě loňského léta to pro desetileté půjčky bylo více než deset procent. Maďarsko nastolilo bolestný, ale efektivní reformní program; vláda tehdy udělala přesně to, co dnes čeká Řecko: drastické snížení státních výdajů a citelné zvýšení daní.

Katharina Kort

60 Milliarden Schwarzgeld aus der Schweiz

Návrat 60 miliard černých peněz ze Švýcarska

Handelsblatt, 18.2.2010, Nr. 34, S. 3

Italská daňová amnestie vrátila do země zatajených 85 miliard eur. Podle sdělení centrální banky (Banca d'Italia) se ze Švýcarska vrátilo 60 mld. eur, dalších 7,3 mld. eur dorazilo z Lucemburska, více než 4 mld. eur z Monackého knížectví a 3,8 mld. eur z maličkého San Marina.

Návrat černých peněz umožnil tzv. „Scudo Fiscale“ [ochranný fiskální štít] schválený loni v létě Berlusconiho vládou. Díky „štítu“ si mohli Italové od poloviny září do poloviny prosince roku 2009 přivést domů černé peníze - za úhradu trestné daně ve výši pouhých pěti procent (daň je ve srovnání s amnestiemi v jiných zemích velmi mírná). Nával byl tak velký, že jej úřady státní správy nezvládaly a tak byla platnost „štítu“ prodloužena až do letošního dubna.

Proklamovaným cílem opatření italské vlády byl návrat 100 mld. eur do země a také 5 mld. eur daňového příjmu.

Nakolik je „štít“ opravdu efektivní, ukázaly výsledky švýcarských bank: jenom švýcarská velkobanka Credit Suisse ve zprávě o realizovaných transferech uvedla, že převedla do Itálie 5 mld. eur.

„Štít“ je samozřejmě sporný nejen proto, že Berlusconi tento instrument použil už v minulosti - čímž signalizuje, že dříve nebo později zase nějaká amnestie vyhlášena bude; zároveň však je považován za únikovou cestu, např. pro praní mafiánských peněz.

Amnestie kromě toho vedla i k diplomatickému napětí mezi Římem a Bernem, v San Marinu zase musí banky „dolévat“ likviditu - a v souvislosti se „štítem“ tam dokonce odstoupil i šéf centrální banky.

Amnestie představuje pro italskou vládu mírný způsob, při němž kající daňoví hříšníci mají nejen možnost si za drobný poplatek přivést své peníze domů - na rozdíl od Německa nevyužijí italští daňoví pátrači ani německý seznam z Lichtenštejnska, který mj. obsahuje i 120 daňových hříšníků z Lombardie.

V Německu přinesly pozitivní výsledky už jen pouhé debaty o odkoupení švýcarských databází s daňovými hříšníky, k utajeným kontům se přiznalo okolo dvou tisíc daňových hříšníků (v některých spolkových zemích prudce stoupl jejich počet necelé tři týdny po prvních zprávách o CD s daňovými údaji).

Zpracovala M. Beránková

Odbor Personální Oddělení Finanční a ekonomické informace

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

8:30 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý, čtvrtek, pátek:

8:30 - 12:00

13:00 - 15:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

8:30 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

http://www.mfcz.cz/cps/rde/xchg/mfcz/xsl/kniha_info.html

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>